

1. Öyrənilən sosial-iqtisadi hadisənin həcmi və miqdar nisbətlərin əks etdirən kateqoriyaya statistikada nə ad verirlər ?

- ✓ Statistika göstəricisi
- Məcmu vahidi
- Statistika müşahidəsi
- Statistika planı
- Statistika təsnifatı

2. Statistik metodologiya- bu

- ✓ Kütləvi ictimai hadisələrin öyrənilməsinin statistik metodlar məcmusudur
- Sosial-iqtisadi hadisələr haqqında məlumatların toplanılmasıdır
- Statistik məcmunun variasiyasının öyrənilməsi metodlarıdır
- Hadisələrin qarşılıqlı əlaqələrinin öyrənilməsi metodlarıdır
- Hadisələrin dinamikasının öyrənilməsi metodlarıdır

3. Statistika göstəricisi dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ Öyrənilən hadisənin konkret zaman və məkanda ümumiləşdirilmiş kəmiyyət xarakteristikası
- Məcmu əlamətinin ayrı-ayrı qiymətləri
- Hadisənin səviyyəsi
- Hadisənin zamanda xarakteristikası
- Kütləvi ictimai hadisənin keyfiyyətə müəyyənləşdirilmiş xarakteristikası

4. Statistikanın predmetini nə təşkil edir?

- ✓ Kütləvi hadisələrin ölçülərinin və kəmiyyət nisbətlərinin öyrənilməsi
- Rəqəmlər və məlumatlar məcmusu
- Hadisələrin dinamikasının öyrənilməsi
- Hadisələrin quruluşunun öyrənilməsi
- Qarşılıqlı əlaqələrin öyrənilməsi

5. Verilənlərdən hansı kəmiyyət əlamətidir?

- sosial mənsubiyyət, mülkiyyət forması
- elmi dərəcə, ailə mənsubiyyəti
- ✓ yaş, əmək haqqı, iş stajı
- peşə, milliyyət
- cins, peşə

6. Verilənlərdən hansı keyfiyyət əlamətidir?

- ✓ peşə
- iş stajı
- əmək haqqı
- yaş
- əsas kapitalın həcmi

7. Mənzillərin bölgüsünün həyata keçirildiyi əlamətin növünü müəyyən edin :  
Mənzildəki otaqların sayı : 1 2 3 4  
Mənzillərin sayı: 10 35 15 5

- ✓ Diskret
- Fasiləsiz
- Düz
- Sıra
- Alternativ

8. Bunlardan hansı diskret əlamətdir

- insanın yaşı
- mənzilin yaşayış sahəsi
- ✓ ailə üzvlərinin sayı
- əhalinin cinsi
- ailə vəziyyəti

9. Sadalanan əlamətlərdən hansı variasiya edir?

- Işığın sürəti
- Boşluqda əşyanın düşmə sürəti
- ✓ Dolların kursu
- Suyun qaynama temperaturu
- Yerin öz oxu ətrafında fırlanması sürəti

10. Statistik qanunauyğunluq müəyyən qaydasıdır

- ✓ hadisənin dəyişməsinin
- vəziyyətin
- nisbətin
- hadisənin quruluşunun
- tərkibin

11. Statistika müşahidəsi yazıcının və ya rəssamın müşahidəsindən nə ilə fərqlənir?

- ✓ Elmi təşkili və planlılığı ilə
- Müşahidə vahidlərinin sayı ilə
- Müşahidə məqsədinin müxtəlifliyi ilə
- Müşahidə vaxtının müxtəlifliyi ilə
- Müşahidə obyektinin müxtəlifliyi ilə

12. Verilənlərdən hansı Statistika elminin əsas sahəsi hesab olunur?

- Sənaye statistikas
- Qiymət statistikas
- ✓ Statistikanın ümumi nəzəriyyəsi
- Riyazi statistika
- Ehtimal nəzəriyyəsi

13. Aşağıdakılardan hansı atribütiv əlamətdir?

- İstehsal edilmiş məhsulun miqdarı
- ✓ Əhalinin milli tərkibi
- Hər nəfərə məhsul istehsalı
- Əhalinin yaş quruluşu
- Əhalinin sayı

14. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin

- keyfiyyət -hadisənin xarici müəyyənliyidir
- kəmiyyət-hadisənin daxili müəyyənliyidir
- ✓ əlamət - məcmu obyektlərinin mühüm xüsusiyyətlərini xarakterizə edən göstəricidir
- variasiya - məcmuya daxil olan ayrı-ayrı vahidlərin bu və ya digər əlamətlərinin qiymətlərindəki eynilikdir
- variasiyanın mövcudluğu statistik tədqiqatın əsas şərti deyildir

15. Kəsilməz (fasiləsiz) əlamətdir

- ✓ insanın yaşı
- mənzillərin sayı

- ailə üzvlərinin sayı
- ailə vəziyyəti
- əhalinin cinsi

16. Dəyişmə xarakterinə görə əlamətlər bölünür

- ✓ Diskret, kəsilməz
- An və ikinci dərəcəli
- Alternativ, diskret
- An və fasiləli
- Düz və dolay

17. Böyük ədədlər qanunu

- Obyektiv qanundur, hansına görə ki, az sayda təsadüfə amillərin təqsiri məcmuda qanunauyğunluğu aşkarlamağa imkan vermir
- Hadisələrin zamanda dəyişməsini xarakterizə edir
- Obyektiv qanundur, hansına görə ki, böyük sayda təsadüfə amillərin eyni zamanda fəaliyyəti hadisədən asılı olmayaraq nəticə almağa imkan verir
- ✓ Obyektiv qanundur, ona görə qanunauyğunluqlar yalnız çoxlu sayda müşahidələr nəticəsində aşkarlanır
- Qarşılıqlı əlaqə və asılılıqları öyrənir

18. Statistik qanunauyğunluq müəyyən edilir

- ✓ kütləvi məlumatların təhlili əsasında
- fərdi və kütləvi məlumatların təhlili əsasında
- hadisələrin müəyyənliyinin təhlili əsasında
- hadisələrin inkişaf səviyyəsinin qeyri-müəyyənliyi əsasında
- fərdi məlumatların təhlili əsasında

19. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin?

- nəticə əlaməti-digər əlamətlərlə əlaqədə öyrənilməyən məvhumdur
- statistikada nəticə və amil əlamətləri əlaqədə öyrənilmir
- ✓ nəticə əlaməti - faktor əlamətlərinin təsiri altında dəyişən və asılı əlamətdir
- nəticə əlaməti - digər əlamətlərə təsir göstərən və asılı olmayan əlamətdir
- amil əlaməti-nəticə əlamətlərinin təsiri altında dəyişən və asılı əlamətdir

20. Statistika elminin anlayışlarına daxil deyil

- Əlamət
- Variasiya
- Məcmu
- Göstərici
- ✓ Predmet

21. Atributiv əlaməti göstərin

- işçilərin sayı
- əhalinin sayı
- yağının miqdarı
- ✓ ailə vəziyyəti
- əkin sahəsinin həcmi

22. Verilənlərdən hansı qeyri-ümumi müşahidənin növlərinə aiddir?

- ümumi müşahidə
- fasiləsiz müşahidə
- fasiləli müşahidə
- registr, senz, təsnifat
- ✓ seçmə müşahidəsi

23. Verilən məlumat dəsti üzrə tezliyi və nisbi tezliyi ən yüksək olan variantı müəyyən edin. 5,5,4,3, 4, 4, 4, 4, 3,2,5, 4

- 2
- ✓ 4
- 3
- 5
- -4

24. Verilən məlumat dəsti üzrə ən yüksək nisbi tezliyi hesablayın. 5,5,4,3, 4, 4, 4, 4, 3,2,5, 4

- 0.45
- 4
- 0.25
- ✓ 0.5
- 1

25. Verilən məlumat dəsti üzrə ən yüksək nisbi tezliyi hesablayın. 3,4,4,3,3,5,2,5,5,3,2,3,3,4,2

- 0.32
- 0.2
- 0.3
- ✓ 0.4
- 0.27

26. Statistika formulyarları

- Qeydə alınacaq əlamətlərin cavab toplanılacaq sualların siyahısıdır
- Uçota almaq üçün əsas olan elementlər
- Müşahidənin aparılma müddətidir
- ✓ Müşahidə proqramının suallarının yerləşdiyi blankdır
- Statistika müşahidəsinin proqramının sənəd şəklində tərtibidir

27. Əhali siyahıya alınmasının məqsədi sabit əhalinin sayının müəyyəndirməkdirsə, müşahidə vahidi ola bilər

- ailə məcmusu
- ev təsərrüfatı məcmusu
- əhali məcmusu
- qohumluq münasibətində olan şəxslər
- ✓ yaşından asılı olmadan ailənin hər bir üzvü

28. Əhalinin siyahıya alınması statistika müşahidəsinin hansı növünə aid edilir?

- fasiləsiz
- anket
- ✓ ümumi
- əsas kütlənin müşahidəsi
- birdəfəlik

29. Vahidlərin əhatə olunmasına görə statistika müşahidəsinin növüdür:

- fasiləsiz müşahidə
- ✓ qeyri-ümumi müşahidə
- dövri müşahidə
- anket müşahidə
- birdəfəlik müşahidə

30. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin?

- müşahidənin proqramı verilən sualların mürəkkəbliyə dərəcəsinə görə düzülüşüdür

- müşahidənin proqramı verilən sualların nizamsız cavablandırılmasıdır
- ✓ statistik müşahidənin proqramı cavab toplanılacaq sualların siyahısıdır
- müşahidənin proqramı vaxt ardıcılığıdır
- statistika müşahidəsinin proqramı təlimatçıların seçilmə ardıcılığıdır

31. Statistik məcmuda variasiya genişliyinin 50-yə, qrupların sayının 5 bərabər olduğunu bilərək fasilənin kəmiyyətini hesablayın

- ✓ 10
- 0.01
- 250
- 50
- 5

32. Statistik məcmuda variasiya genişliyinin 60-a, fasilənin kəmiyyətinin 10 bərabər olduğunu bilərək qrupların sayını hesablayın

- 360
- ✓ 6
- 600
- 60
- 10

33. Qrupların sayının fasilənin kəmiyyətinə hasilinin 100-ə, əlamətin maksimum qiymətinin 50-yə bərabər olduğunu bilərək əlamətin minimum qiymətini hesablayın

- 100
- ✓ -50
- -150
- 150
- 50

34. Qrupların sayının fasilənin kəmiyyətinə hasilinin 50-ə, əlamətin minimum 20-yə bərabər olduğunu bilərək əlamətin maksimum qiymətini hesablayın

- 100
- ✓ 70
- 2.5
- 30
- 50

35. Əlamətin maksimum qiymətinin 150-yə, minimum qiymətinin 50-yə bərabər olduğunu bilərək, qrupların sayının fasilənin kəmiyyətinə hasilinin qiymətini hesablayın

- -100
- 50
- -150
- 3
- ✓ 100

36. 10 müəssisənin məhsul istehsalı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir. 2.0; 2.5; 3.0; 2.1; 1.6; 1.0; 3.6; 4.0; 1.5; 5.0. Məlumatı 2 bərabər fasiləli qrupda birləşdirmək üçün fasilə kəmiyyətini hesablayın

- 1.5
- ✓ 2
- 4
- 3.2
- 3

37. Statistika müşahidəsinin müddəti – bu

- öyrənilən məcmu vahidinin əlamətlərinin ilin müəyyən gününə, saatını qeydə alınması vaxtı
- müşahidə nəticəsində toplanılmış məlumatların işləndiyi vaxtdır

- toplanılan məlumatların işləndiyi vaxtdır
- toplanılan məlumatların 56 yekunlaşdırıldığı vaxtdır
- ✓ müəyyənləşdirilmiş forma üzrə vahidlərin qeydə alındığı vaxtdır

38. Statistika müşahidəsinin obyekti

- Hesabat vahididir
- Elementar vahidlər yığımı kimi statistik məcmudur
- ✓ Öyrənilən hadisə və prosesdir
- Fərdi əlamətlərə malik ilkin müşahidə vahidləridir
- Elementar vahidin yerləşdiyi mühitdir

39. Müşahidə prosesində qeydə alınacaq əlamətlərin siyahısı adlanır

- ✓ Müşahidə proqramı
- Müşahidə vahidi
- Müşahidə təsnifatı
- Müşahidə aləti
- Statistika formulyarı

40. Statistika müşahidəsinin hansı növünün rolu müasir dövrdə daha da artır

- monoqrafiya
- hesabat
- ✓ seçmə
- cari
- anket

41. Statistika müşahidəsinin təşkili formasıdır : 1) Seçmə müşahidəsi 2) Özünü qeydə alma 3) Hesabat 4) Monitoring 5) Xüsusi təşkil olunmuş

- ✓ 3, 5
- 2, 4
- 1, 2
- 4, 5
- 1, 3

42. Statistika hesabatı

- ✓ Statistika müşahidəsinin formasıdır
- Birdəfəlik müşahidədir
- Registr müşahidəsidir
- Statistika müşahidəsinin üsuludur
- Statistika müşahidəsinin növüdür

43. Verilənlərdən hansı müşahidənin müddətidir?

- Kritik an
- Tədqiq olunan məjmunun hər bir vahidi üzrə əlamətlərin qeydə alınma saati, günü
- ✓ Statistika formulyarlarının doldurulma müddəti
- Müşahidənin təşkilindən başlanan müddəti
- Məlumatların işlənilmə müddəti

44. Statistika müşahidəsi zamanı məlumatları toplanılan subyektə nə ad verilir?

- Statistika məcmusu
- ✓ Hesabat vahidi
- Müşahidə vahidi
- Uçot vahidi
- Məcmunun elementi

45. Statistika məlumatlarının təhlili zamanı verilən metodlardan hansından istifadə olunmur?

- ✓ Statistika müşahidəsi
- Korrelyasiya-reqressiya
- indeks təhlilindən
- Variasiya göstəriciləri
- Dinamika sralarının işlənilməsi

46. Qeyri-ümumi müşahidənin növüdür

- Əhali siyahıyaalınması
- Sorğu
- ✓ Monoqrafiya
- Məxbir
- Dövrü

47. Əhali siyahıyaalınması

- ✓ Dövrü, ümumi müşahidədir
- Xüsusi təşkil edilmiş, seçmə müşahidəsidir
- Registr, ümumi müşahidədir
- Birdəfəlik, ümumi müşahidədir
- Dövrü, seçmə müşahidəsidir

48. Registr statistika müşahidəsi

- ✓ Statistika müşahidəsinin təşkili formasıdır
- Statistika məlumatlarının əldə edilməsi üsuludur
- Statistika müşahidəsinin proqram metodoloji məsələsidir
- Qeyri-ümumi müşahidənin növüdür
- Statistika müşahidəsinin növüdür

49. Qeydiyyatla məruz qalan əlamətlərin daşıyıcısı olan ünsürə statistikada nə ad verirlər?

- müşahidə proqramı
- müşahidə növü
- ✓ müşahidə vahidi
- müşahidə obyektı
- müşahidə vaxtı

50. Statistika cədvəlinin növü nə ilə müəyyənləşdirilir?

- Cədvəlin sütunları ilə
- Göstəricilərin sayı ilə
- Cədvəlin məzmunu ilə
- Cədvəlin başlığı ilə
- ✓ Cədvəlin mübtədasi ilə

51. Hansı qruplaşdırmanın məqsədi əsasən keyfiyyət əlamətləri üzrə bölgüsünü xarakterizə edir?

- Analitik
- Kombinasialı
- ✓ Tipik
- Quruluş
- Təkrar

52. Mübtədanın xarakterinə görə cədvəllərin aşağıdakı növlərini fərqləndirirlər

- Qruplu, kombinasialı (quraşlıq) və monoqrafik

- Kombinasiyalı və monoqrafik
- Monoqrafik və qruplu
- ✓ Sadə, qruplu və kombinasiyalı (quraşlıq)
- Sadə və monoqrafik

53. Variasiya sırası qurulur:

- Alternativ əlamət üzrə
- ✓ Kəmiyyət əlaməti üzrə
- Əsas əlamət üzrə
- Atributiv əlamət üzrə
- Keyfiyyət əlaməti üzrə

54. Verilən əlamətlərin hansı üzrə atributiv bölgü sırası qurmaq olar?

- ✓ cins, məşgulluq
- əmək haqqı, yaş
- milliyyət, əmək haqqı
- cins, iş stajı
- peşə, yaş

55. Təkrar qruplaşdırma aparılır

- ✓ qrupların fasilələrinin artırılması ilə
- keyfiyyət əlamətlərini artırmaqla
- qrupların fasilələrini azaltmaqla
- atributiv əlamətlərin azalması ilə
- qrupların çəkilərini azaltmaqla

56. Bölgü sırası ... ibarət ola bilər

- siranın səviyyəsi və zaman sırasından
- an sırasından
- ✓ variant və tezlikdən
- tezlikdən
- variant və zaman sırasından

57. Bir neçə əlamət üzrə ardıcıl aparılan qruplaşdırma adlanır

- Analitik
- sadə
- tipik
- Təkrar
- ✓ kombinasiyalı

58. Qrafikin miqyası-bu

- Statistika məlumatlarının ifadə formasıdır
- Qrafikin məzmununun sözlə izahıdır
- ✓ Həndəsi fiqurların kəmiyyətidir
- Qrafik sahəsində həndəsi işarələrin yerləşməsidir
- Müəyyən işarələrin yerləşdiyi sahədir

59. Statistik bölgü sıralarının xarakterini və qanunauyğunluğunu öyrənərkən daha çox hansı qrafiklərdən istifadə edilir?

- ✓ histoqram, poliqon, kumulyativ
- poliqon, dairəvi diaqramlar
- histoqram, kvadrat, dairəvi diaqramlar
- statistika xəritələri
- sektorlu diaqramlar

60. Yekunlaşdırmanın texniki təşkili ola bilər

- ✓ Mexanikləşdirilmiş və qeyri mexanikləşdirilmiş
- Sadə və avtomatlaşdırılmış
- Sadə və mürəkkəb
- Analitik və tipoloji
- Mərkəzləşdirilmiş və mərkəzləşdirilməmiş

61. Məcmunun quruluşunu xarakterizə etmək üçün istifadə olunur

- Kvadrat diaqramlar
- Xətti diaqramlar
- səpilmə diaqram
- ✓ Sektorlu diaqramlar
- Lentvari (dairəvi) diaqramlar

62. Verilmiş bölgü sırasının növünü müəyyən edin:

| İşçilərin tərif dərəcəsi | 2 | 3  | 4  | 5  | 6 |
|--------------------------|---|----|----|----|---|
| İşçilərin sayı           | 8 | 16 | 17 | 19 | 7 |

- ✓ diskret
- atributiv
- alternativ
- rəqəm
- fasiləsiz

63. Verilənlərdən hansı variasiya bölgü sırasının ünsürlərinə aid edilir

- variant, məcmu
- variant, göstərici
- variant, cədvəl
- variant, qrafik
- ✓ variant, tezlik

64. Variasiya bölgü sırasında kəmiyyət əlamətinin qiyməti nəyi anladır?

- keyfiyyəti
- ✓ variantı
- tezliyi
- nisbi tezliyi
- sabitliyi

65. Kəmiyyət əlaməti üzrə qruplaşdırmanı təşkil edərkən qrupların sayı asılı olur

- məcmu vahidlərinin fasiləsizliyindən
- qruplaşdırma əlamətinin seçilməsindən və vahidlərin fasilələyindən
- məcmu vahidlərinin keyfiyyətindən
- ✓ qruplaşdırma əlamətinin tərəddüd dərəcəsindən və vahidlərin sayından
- qruplaşdırma əlamətinin keyfiyyətindən

66. Verilənlərdən hansı statistika qrafiklərinin əsas ünsürü deyil?

- Qrafik obraz
- ✓ Ekstropolasiya
- Miqyas

- Qrafik sahəsi
- Həndəsi işarələr

67. Sosial-iqtisadi hadisələrin əlaqə və asılılıqlarını aşkar etmək üçün aparılan qruplaşdırma necə adlanır?

- Mürəkkəb
- ✓ Analitik
- Quruluş
- Tipik
- Sadə

68. Qrupların sayı asılı deyil

- fasilə kəmiyyətindən
- ✓ tədqiqatın vəzifələrindən
- qruplaşdırma əlamətindən
- məcmunun həcmindən
- qruplaşdırma əlamətinin variasiya səviyyəsindən

69. Əgər iki qruplaşdırma bölünmüş qrupların sayına görə fərqlənirsə onları hansı qruplaşdırma əsasında müqayisəli şəkllə gətirirlər?

- Interpolyasiya
- ✓ Təkrar qruplaşdırma
- Mürəkkəb qruplaşdırma
- Ekstrapolyasiya
- Sadə qruplaşdırma

70. Statistik bölgü sırasında sonuncu variantın kumulyativ cəkisi nəyə bərabər olur?

- məcmunun nisbi dəyişməsinə
- ✓ məcmunun həcminə
- məcmunun fasiləsinə
- məcmunun nisbi tezliyinə
- məcmunun mütləq dəyişməsinə

71. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin

- statistik bölgü sırası öyrənilən məcmu vahidlərinin müşahidə vaxtını müəyyənləşdirən əsas amildir
- ✓ statistik bölgü sırası öyrənilən məcmu vahidlərinin müəyyən qayda ilə düzülüşüdür
- statistik bölgü sırası qruplaşdırmanın əsas növüdür
- statistik bölgü sırası qruplaşdırmanın təşkilinin əsas formasıdır
- statistik bölgü sırası öyrənilməyən məcmu vahidlərinin müəyyən qayda ilə düzülüşüdür

72. 30 firmanın reklam xərcləri içərisində ən yüksək məbləğin 60 min. manat, ən kiçik məbləğin 20 min. manat, təşkil ediləcək qrupların sayı 8 olarsa, onda qruplar üzrə fasilənin kəmiyyəti

- 2 min manat olar
- ✓ 5 min manat olar
- 3 min manat olar
- 6 min manat olar
- 4 min manat olar

73. Öyrənilən hadisənin müəyyən ərazi üzrə yerləşməsinə təsvir etmək üçün aşağıdakıların hansından istifadə olunur?

- Xətti diaqramlardan
- Dairəvilərdən
- ✓ Statistik xəritələrdən
- Fiqurdan
- Quruluş diaqramlarından

74. Sadalananlardan kəsilməz qruplaşdırma əlamətini göstərin

- Fermer təsərrüfatlarının işçilərinin sayı
- ✓ Əmək haqqı
- Fəhlələrin tarif dərəcəsi
- Kinoteatrda yerlərin sayı
- Ailədə uşaqların sayı

75. Qrafikin məzmununun sözlə izahı

- Qrafikin sahəsidir
- Qrafikin miqyasıdır
- Qrafikin növüdür
- Həndəsi işarələrdir
- ✓ Qrafikin eksplikasiyasıdır

76. Fasiləli variasiya sırasını hansı qrafiklə vermək olar?

- ✓ Histoqram
- Oqiva
- Düz xətt
- Kumulyat
- Poliqon

77. Diskret variasiya sırasını hansı qrafiklə vermək olar?

- Histoqram
- ✓ Poliqon
- Oqiva
- Düz xətt
- Kumulyat

78. Poliqon qrafik qurulur

- keyfiyyət əlamətləri əsasında
- ✓ diskret bölgü sırası əsasında
- fasiləli bölgü sıraları əsasında
- atributiv əlamətlər əsasında
- artan yekunla sıra əsasında

79. Fasiləsinə görə qruplar.... təşkil edilə bilər

- ✓ açıq və ya qapalı
- maksimum və ya minimum
- sadə və ya mürəkkəb
- qruplu və ya quraşlıq
- diskret və ya fasiləsiz

80. Qrafikin məkan orientirləri aşağıdakı formada verilir

- ✓ Koordinat şəbəkələr sistemi
- Məkan xarakteristikaları
- Ayrı-ayrı nöqtələrin müəyyən ədədlər kimi oxunan xətt
- Qrafik yerləşən müstəvi hissəsi
- Statistik göstəricilər təsvir olunan nöqtə, xətt və fiqurlar məcmusu

81. Qrafik obraz (qrafikin əsası) bu

- Ayrı-ayrı nöqtələri müəyyən ədədlər kimi oxunan xətt
- Məkan xarakteristikaları

- ✓ Statistik göstəricilər təsvir olunan nöqtə, xətt və fiqurlar məcmusu
- Qrafik yerləşən müstəvi hissəsi
- Koordinat şəbəkələr sistemi

**82.** Fasilə kəmiyyəti müəyyənləşdirilir

- Orta kvadratik uzaqlaşmanın orta kəmiyyətə nisbəti kimi
- Variasiya genişliyinin orta kəmiyyətə nisbəti kimi
- ✓ Fasilənin genişliyinin qruplarının sayına nisbəti kimi
- Fasilənin aşağı sərhəddinin qrupların sayına nisbəti kimi
- Fasilənin yuxarı sərhəddinin qrupların sayına nisbəti kimi

**83.** Cədvəlin xəbəri nəyi xarakterizə edir?

- Statistika müşahidəsinin obyektini
- Mütləq kəmiyyətləri
- ✓ Öyrənilən obyekt xarakterizə edən göstəriciləri
- Hesablanmış göstəriciləri
- Qruplaşdırmanı

**84.** İşçilərin yaşına görə bölgüsü

- ✓ Quruluş qruplaşdırmasıdır
- Çoxölçülü qruplaşdırma
- Çoxamilli qruplaşdırma
- kombinasiyalı qruplaşdırma
- Tipik qruplaşdırma

**85.** Həyat səviyyəsinin tipinə görə regionun ev təsərrüfatlarının bölgüsü

- ✓ Tipik qruplaşdırma
- Çoxölçülü qruplaşdırma
- Çoxamilli qruplaşdırma
- kombinasiyalı qruplaşdırma
- Quruluş qruplaşdırmasıdır

**86.** Statistika cədvəli hesab oluna bilər

- Dövri cədvəl
- Hamısı
- ✓ Analitik işləmə cədvəli
- Vurma cədvəli
- Loqarifmik cədvəl

**87.** Statistika mütləq göstəricilər dedikdə başa düşülür

- Kəmiyyət nisbətlərini xarakterizə edən göstərici
- ✓ Həcmi, səviyyəni, sayı xarakterizə edən göstərici
- Hadisənin ümumi həcmi
- Əlamətin səviyyəsi
- Müsbət qiymətlər (modul)

**88.** A bölgəsində il ərzində doğulanların sayı 120 nəfər, bağlanmış nigahların sayı 90, nigah pozulmalarının sayı 25, ölənlərin sayı 80, əhalinin orta illik sayı isə 10500 nəfər olmuşdur. Doğum üzrə intensiv nisbi kəmiyyəti hesablamalı (%)

- 8.6
- 2.4
- 7.6
- ✓ 11.4
- 7.9

89.

A bölgəsində il ərzində doğulanların sayı 120 nəfər, bağlanmış nigahların sayı 90, nigah pozulmalarının sayı 25, ölənlərin sayı 80, əhalinin orta illik sayı isə 10500 nəfər olmuşdur. Ölüm üzrə intensiv nisbi kəmiyyəti hesablamalı (%)

• 2.4

✓ 7.6

• 7.9

• 8.6

• 11.4
90.

A bölgəsində il ərzində doğulanların sayı 120 nəfər, bağlanmış nigahların sayı 90, nigah pozulmalarının sayı 25, ölənlərin sayı 80, əhalinin orta illik sayı isə 10500 nəfər olmuşdur. Nigah üzrə intensiv nisbi kəmiyyəti hesablamalı (%)

• 2.4

• 11.4

✓ 8.6

• 7.6

• 7.9
91.

2010-cu il üzrə ət və ət məhsullarının istehlakı haqqında aşağıdakı məlumat verilmişdir: Azərbaycan Respublikası-32 kq, Rusiya Federasiyası-67 kq, Avstraliya-123 kq, Avstriya-97 kq, Belarus-77 kq, Qazaxstan-65 kq. Azərbaycan Respublikası ilə Avstraliya arasında müqayisə nisbi kəmiyyətini hesablamalı

• 47.8

• 33

• 41.6

✓ 26

• 49.2
92.

Hadisənin zamanda dəyişməsinə xarakterizə edən nisbi kəmiyyət -

• Quruluş nisbi kəmiyyətidir

• Koordinasiya nisbi kəmiyyətidir

• İntensivlik nisbi kəmiyyətidir

✓ Dinamika nisbi kəmiyyətidir

• Müqayisə nisbi kəmiyyətidir
93.

Öyrənilən məcmunun hissələrinin bir-birinə nisbətini xarakterizə edən nisbi kəmiyyət -

✓ Koordinasiya nisbi kəmiyyətidir

• Quruluş nisbi kəmiyyətidir

• Dinamika nisbi kəmiyyətidir

• Müqayisə nisbi kəmiyyətidir

• İntensivlik nisbi kəmiyyətidir
94.

Baş məcmuda hər hansı hadisənin xüsusi çəkisini xarakterizə edən nisbi kəmiyyət -

• Koordinasiya nisbi kəmiyyətidir

• Dinamika nisbi kəmiyyətidir

✓ Quruluş nisbi kəmiyyətidir

• Müqayisə nisbi kəmiyyətidir

• İntensivlik nisbi kəmiyyətidir
95.

A bölgəsində il ərzində doğulanların sayı 120 nəfər, bağlanmış nigahların sayı 90, nigah pozulmalarının sayı 25, ölənlərin sayı 80, əhalinin orta illik sayı isə 10500 nəfər olmuşdur. Nigah pozulmaları üzrə intensiv nisbi kəmiyyəti hesablamalı (%)

• 7.9

✓ 2.4

• 8.6

• 11.4

• 7.6

96. Verilənlərdən hansı intensivlik nisbi kəmiyyətinə aiddir?

- ✓ əhalinin hər 1000 nəfərinə düşən uşaqların sayı
- ÜDM-də sənaye məhsulunun xüsusi çəkisi
- hər 100 həkimə düşən tibb bacılarının sayı
- müəyyən növ məhsulun məsrəfi arasındakı nisbət
- firmanın 100 işçisinə düşən xidmətədicilərin sayı

97. Mart, aprel, may, iyun ayları üzrə silsiləvi qaydada dinamika nisbi kəmiyyəti hesablanmışdır. Hesablanan göstəricilər aşağıdakı kimi olmuşdur: 1,21; 1,32; 1,16; 1,26. May ayı üçün əsas qaydada dinamika nisbi kəmiyyətini hesablayın.

- 1.53
- 1.18
- 0.88
- 0.96
- ✓ 1.85

98. A rayonu üzrə aşağıdakı məlumat verilmişdir: 2005 - 110, 2006 - 115, 2007 - 120, 2008 - 125, 2009 - 130, 2010 - 135, 2008-ci il üzrə silsiləvi dinamika nisbi kəmiyyətini hesablamalı

- ✓ 104.2
- 104
- 103.8
- 104.3
- 108

99. c

Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir (Mln. man).

| Göstəricilər     | əsas dövr | Hesabat dövrü |
|------------------|-----------|---------------|
| Məhsul istehsalı | 500       | 550           |
| O cümlədən,      |           |               |
| Sənaye           | 290       | 280           |
| Kənd təsərrüfatı | 210       | 270           |

Kənd təsərrüfatı məhsulunun dinamika nisbi kəmiyyətini hesablayın.

- ✓ 128.6
- 110
- 49.1
- 96.5
- 42

100. A bölgəsində yanvarın 1-nə kişilərin sayı 25500 nəfər, qadınların sayı 27500 nəfər, cəmi əhalinin sayı isə 53000 nəfər olmuşdur. Koordinasiya nisbi kəmiyyətini hesablamalı

- 860
- ✓ 1078
- 481
- 912
- 519

101. Plan tapşırıq nisbi kəmiyyətinin 1.10, planın yerinə yetirilməsi nisbi kəmiyyətinin 0.90 olduğunu bilərək dinamika nisbi kəmiyyətinin hesablayın

- 2
- 0.2
- 81.82
- 0.9
- ✓ 0.99

102. a

Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir (Mln. man).

| Göstəricilər     | əsas dövr | Hesabat dövrü |
|------------------|-----------|---------------|
| Məhsul istehsalı | 500       | 550           |
| O cümlədən,      |           |               |
| Sənaye           | 290       | 280           |
| Kənd təsərrüfatı | 210       | 270           |

Məlumatə əsasən əsas dövrdə sənaye məhsulunun xüsusi çəkisini müəyyən edin (faizlə):

- 51
- 96.5
- 42
- 138
- ✓ 58

103. Regionun xarici ticarəti aşağıdakı məlumatlarla xarakterizə olunur:

|                 | əsas dövr | Hesabat dövrü |
|-----------------|-----------|---------------|
| Cəmi –mlrd.doll |           |               |
| Dövriyyə        | 151,4     | 155,0         |
| İxrac           | 89,1      | 87,4          |
| İdxal           | 62,3      | 67,6          |

Regionun xarici ticaretinin təhlili üçün nisbi kəmiyyətlərin hansı növləri istifadə oluna bilər? Düzgün variantı seçin.

1. Quruluş nisbi kəmiyyəti
2. Müqayisə nisbi kəmiyyəti
3. Koordinasiya nisbi kəmiyyəti
4. Dinamika nisbi kəmiyyəti
5. İntensivlik nisbi kəmiyyəti

- ✓ 1, 3, 4
- 3, 4, 5
- 2, 4, 5
- 1, 2, 4
- 2, 3, 5

104. Məhsul istehsalı aşağıdakı məlumatlarla xarakterizə olunur:

|                             | 2007 | 2008 | 2009 |
|-----------------------------|------|------|------|
| Məhsul istehsalı, mln. ədəd | 30,1 | 34,9 | 44,3 |

2009 il üçün əsas dinamika nisbi kəmiyyətini müəyyən edin.

- 1.269
- 1.159
- 0.788
- ✓ 1.471
- 1.705

105. Verilənlər: taxılın əkin sahəsi-150 hektar, pambığın əkin sahəsi- 80 hektar, kartofun əkin sahəsi-70 hektar, tərəvəz-bostan bitkilərinin əkin sahəsi-110 hektar, yem bitkilərinin əkin sahəsi- 120 hektar. Yem bitkiləri üzrə quruluş nisbi kəmiyyətini hesablamalı

- 20.8
- ✓ 22.6
- 28.3
- 13.2
- 15.1

106. Verilənlər: taxılın əkin sahəsi-150 hektar, pambığın əkin sahəsi- 80 hektar, kartofun əkin sahəsi-70 hektar, tərəvəz-bostan bitkilərinin əkin sahəsi-110 hektar, yem bitkilərinin əkin sahəsi- 120 hektar. Kartof üzrə quruluş nisbi kəmiyyətini hesablamalı

- 22.6
- ✓ 13.2
- 28.3
- 15.1
- 20.8

107. Verilənlər: taxılın əkin sahəsi-150 hektar, pambığın əkin sahəsi- 80 hektar, kartofun əkin sahəsi-70 hektar, tərəvəz-bostan bitkilərinin əkin sahəsi-110 hektar, yem bitkilərinin əkin sahəsi- 120 hektar. Pambıq üzrə quruluş nisbi kəmiyyətini hesablamalı

- 22.6
- ✓ 15.1
- 28.3
- 13.2
- 20.8

108. Məhsul istehsalı haqqında məlumatlar verilmişdir

| İllər                             | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 |
|-----------------------------------|------|------|------|------|------|------|
| İstehsal edilmişdir,<br>min. ədəd | 95   | 79   | 83   | 86   | 98   | 84   |

2007-ci ildə əsas dinamika nisbi kəmiyyəti nəyə bərabər olar

- 1.62
- 0.97
- 1.04
- ✓ 0.87
- 1.05

109. b

Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir (Mln. man).

| Göstəricilər          | əsas dövr | Hesabat dövrü |
|-----------------------|-----------|---------------|
| Məhsul istehsalı      | 500       | 550           |
| O cümlədən,<br>Sənaye | 290       | 280           |
| Kənd təsərrüfatı      | 210       | 270           |

Hər iki dövr üzrə sənaye məhsulunu baza qəbul etməklə koordinasiya nisbi kəmiyyətini müəyyən edin

- 50.9; 58.0
- 103.6; 77.7
- ✓ 72.4; 96.4
- 96.5; 128.7
- 96.5; 128.6

110. Verilən nisbi kəmiyyətlərdən hansı öyrənilən hadisənin yayılma dərəcəsini xarakterizə edir?

- ✓ Intensivlik
- Koordinasiya
- Müqayisə
- Quruluş
- Dinamika

111. Planın yerinə yetirilməsi və plan-tapşırıq nisbi kəmiyyətlərinin hasilinə bərabər olan nisbi kəmiyyət

- Müqayisə
- ✓ Dinamika
- Quruluş
- İntensivlik
- Koordinasiya

- 2010-cu il üzrə ət və ət məhsullarının istehlakı haqqında aşağıdakı məlumat verilmişdir: Azərbaycan Respublikası-32 kq, Rusiya Federasiyası-67 kq, Avstraliya-123 kq, Avstriya-97 kq, Belarus-77 kq, Qazaxstan-65 kq. Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında müqayisə nisbi kəmiyyətini hesablamalı
- 41.6
  - ✓ 47.8
  - 26
  - 33
  - 49.2
- Əkin sahəsinin quruluşu aşağıdakı kimi olmuşdur: taxıl sahəsi-150 hektar, pambıq sahəsi- 80 hektar, kartof-70 hektar, tərəvəz-bostan bitkiləri-110 hektar, yem bitkiləri- 120 hektar. Taxılın əkin sahəsi üzrə quruluş nisbi kəmiyyətini hesablayın.
- 22.6
  - 20.8
  - 13.2
  - 15.1
  - ✓ 28.3
- Qadınların sayının 1510 nəfər, kişilərin sayının 1700 nəfər, əhalinin sayının 3210 nəfər olduğunu bilərək koordinasiya nisbi kəmiyyətini hesablayın (faizlə).
- 188.82
  - 212.58
  - 52.96
  - 47.04
  - ✓ 88.82
- Müəssisədə hesabat dövründə 500 qramlıq bankada 200 min ədəd, 250 qramlıq bankada isə 100 min ədəd tomat sousu istehsal edilmişdir. Şərti ölçüdə neçə min ədəd 1000 qramlıq tomat sousu istehsal edilmişdir
- 185
  - ✓ 125
  - 150
  - 300
  - 250
- Əhalinin tibb müəssisələri ilə təminatı göstəricisi hansı nisbi kəmiyyətdir?
- koordinasiya
  - sosial
  - ✓ intensivlik
  - quruluş
  - müqayisə
- Verilənlərdən hansı koordinasiya nisbi kəmiyyətinə aiddir?
- ✓ firmanın 100 fəhləsinə düşən mühəndis-texniki işçilərin sayı
  - müəyyən növ məhsulun məsrəfi arasındakı nisbət
  - əhalinin hər 1000 nəfərinə düşən ölənlərin sayı
  - büdcə kəsirinin ümumi daxili məhsulda xüsusi çəkisi
  - büdcə daxilolmalarında əlavə dəyər vergisinin payı
- İntensivlik nisbi kəmiyyətinə misal ola bilər
- Əhalinin tərkibində kişi və qadınların xüsusi çəkisi
  - ✓ Əhalinin hər nəfərinə istehlakın səviyyəsi
  - A obyektinin eyni əlamətinin B obyektinin eyni əlamətinə nisbəti
  - Tamın hissələrinin həmin hissələr arasından götürülmüş bir hissəyə nisbəti
  - Əhalinin cins tərkibi

119. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin
- variantların fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən kənarlaşmalarının cəmi mənfi birə bərabərdir
  - variantların fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən kənarlaşmalarının cəmi birə bərabərdir
  - ✓ variantların fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən kənarlaşmalarının cəmi sıfıra bərabərdir
  - variantların fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən kənarlaşmalarının cəmləmək olmaz
  - variantların fərdi qiymətləri əsasında orta kəmiyyət hesablanmır
120. Statistik məcmu əlamətinin dispersiyasının 600-ə, məcmunun həcmnin 10-a, əlamətin fərdi qiymətlərinin kvadratlarının cəminin 6250-ə bərabər olduğunu bilərək əlamətin orta kəmiyyətini hesablayın
- ✓ 5
  - 9
  - 4
  - 8
  - 7
121. 2010-cu il üzrə ət və ət məhsullarının istehlakı haqqında aşağıdakı məlumat verilmişdir: Azərbaycan Respublikası-32 kq, Rusiya Federasiyası-67 kq, Avstraliya-123 kq, Avstriya-97 kq, Belarus-77 kq, Qazaxstan-65 kq. Azərbaycan Respublikası ilə Belarus arasında müqayisə nisbi kəmiyyətini hesablamalı
- ✓ 41.6
  - 47.8
  - 26
  - 33
  - 49.2
122. Variantların çəkirlərə hasilinin cəminin çəkirlərin cəminə nisbətindən alınan göstərici statistikada necə adlanır?
- çəkili harmonik orta kəmiyyət
  - sadə harmonik orta kəmiyyət
  - sadə hesabi orta kəmiyyət
  - ✓ çəkili hesabi orta kəmiyyət
  - çəkili xronoloji orta kəmiyyət
123. Ticarət mağazalarının mənfəətin həcminə görə bölgüsü aşağıdakı cədvəldə verilmişdir. Bu məlumatlara əsasən dördüncü variantın artan yekunla (kumulyativ) çəkisini hesablayın:
- | Mənfəətin həcminə görə ticarət mağazalarının bölgüsü, mln. manat | Ticarət mağazalarının nisbi tezliyi |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| 2-4                                                              | 0.13                                |
| 4-6                                                              | 0.12                                |
| 6-8                                                              | 0.18                                |
| 8-10                                                             | 0.15                                |
| 10-12                                                            | 0.16                                |
| 12-14                                                            | 0.14                                |
| 14-16                                                            | 0.12                                |
- 0.57
  - 0.43
  - ✓ 0.58
  - 0.88
  - 0.25
124. Sığorta sığorta ödəmələrinin həcminə görə aşağıdakı kimi qruplaşdırılmışdır. Bu məlumatlara əsasən birinci kvartili hesablayın.

| Sığorta ödəmələrinin həcminə görə sığorta şirkətlərinin bölgüsü, mln. manat | Ticarət mağazalarının sayı |
|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| 4-6                                                                         | 10                         |
| 6-8                                                                         | 10                         |
| 8-10                                                                        | 8                          |
| 10-12                                                                       | 12                         |

- 10
- 8
- 4
- 3
- √ 6

125. Səhmdar cəmiyyətləri nizamnamə kapitalının həcminə görə aşağıdakı kimi qruplaşdırılmışdır. Bu məlumatlara əsasən birinci kvartil hesablayın:

| Nizamnamə kapitalının həcminə görə səhmdar cəmiyyətlərinin bölgüsü, mln. manat | Səhmdar cəmiyyətlərinin sayı |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 6-8                                                                            | 5                            |
| 8-10                                                                           | 15                           |
| 10-12                                                                          | 10                           |
| 12-14                                                                          | 10                           |

- √ 8.7
- 10
- 6
- 8
- 14

126. Kiçik müəssisələri mənfəətin həcminə görə qruplaşdırılmışdır. Bu məlumatlara əsasən beşinci variantın artan yekunla (kumulyativ) çəkisini hesablayın:

| Mənfəətin həcminə görə kiçik müəssisələrin bölgüsü, mln. manat | Kiçik müəssisələrin sayı |
|----------------------------------------------------------------|--------------------------|
| 1-3                                                            | 12                       |
| 3-5                                                            | 13                       |
| 5-7                                                            | 16                       |
| 7-9                                                            | 17                       |
| 9-11                                                           | 12                       |
| 11-13                                                          | 16                       |
| 13-15                                                          | 14                       |

- √ 0.70
- 0.82

- 1.00
- 0.57
- 0.25

127. Aşağıdakı məlumata əsasən orta məhsul istehsalını hesablayın:

| Məhsul istehsalına görə işçi qrupları, ədəd | İşçilərin sayı, nəfər |
|---------------------------------------------|-----------------------|
| 10-12                                       | 5                     |
| 12-14                                       | 15                    |
| 14-16                                       | 25                    |
| 16-18                                       | 32                    |
| 18-20                                       | 10                    |
| 20-22                                       | 8                     |
| 22-24                                       | 5                     |
| Yekun                                       | 100                   |

- 16.02
- 17.35
- ✓ 16.42
- 16.87
- 15.62

128. Aşağıdakı məlumata əsasən modanı hesablayın:

Məhsul istehsalına görə

işçi qrupları, ədəd

10-12

12-14

14-16

16-18

18-20

20-22

22-24

Yekun

İşçilərin sayı,

nəfər

5

15

25

32

10

8

5

100

- 15.21
- ✓ 16.48
- 16.59
- 15.87
- 16.26

129. Aşağıdakı məlumatlara əsasən mediananı hesablayın:

Məhsul istehsalına görə

işçi qrupları, ədəd

10-12

12-14

14-16

16-18

18-20

20-22

22-24

Yekun

İşçilərin sayı,

nəfər

5

15

25

32

10

8

5

100

- 16.21
- 15.86
- 16.85
- ✓ 16.31
- 16.98

130. Şirkət qiymətləri 100 manat və 180 manat olmaqla iki növ səhmin alınması üçün eyni məbləğdə pul vəsaiti ayırmışdır. Alınmış səhmlərin orta qiyməti hansı orta kəmiyyət kimi hesablanılmalıdır

- Çəkili hesabi orta kəmiyyət
- xronoloji orta kəmiyyət
- ✓ Harmonik orta kəmiyyət
- Həndəsi orta kəmiyyət
- Hesabi orta kəmiyyət

131. Sadə hesabi orta o zaman tətbiq olunur ki:

- Məlumat olmasın
- ✓ Məlumatlar qruplaşdırılmasın
- məlumatlar qruplaşdırılmış olur
- Ümumi yekunda hər bir kateqoriyanın xüsusi çəkisi hesablınsın
- İkin göstəricilər olmasın

132. Bir müəssisədə işləyən 5 işçi eyni dəzgahla, eyni vaxtda 1-ci işçi 10 ədəd, 2-ci işçi 12 ədəd, 3-cü işçi 15 ədəd, 4-cü işçi 6 ədəd, 5-ci işçi isə 14 ədəd məhsul istehsal etmişdir. Orta məsuldarlığı hesablayın

- 12.2
- ✓ 11.4
- 10.2
- 11.25
- 9.5

133. Dövriyyə vəsaitlərinin qalığı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir (min man 1.01- 130 1.02 – 140 1.03 - 150 1.04 - 190 1.05 – 210 Xronoloji orta kəmiyyəti müəyyən edin

- 145
- 164,5
- 159
- ✓ 162,5
- 160

134. Xronoloji orta kəmiyyət hesablanır

- Bərabər fasiləli bölgü sıralarında
- Çəkilər məlum olmadıqda
- ✓ Bərabər fasiləli an dinamika sıralarında
- Bərabər fasiləli olmayan dinamik sıralarında
- Bərabər fasiləli olmayan an dinamika sıralarında

135. Sıranın əlamətlərinin bütün qiymətlərini eyni bir kəmiyyət qədər artırırsa, onda hesabi orta

- Eyni dəfə azalacaq
- ✓ Eyni kəmiyyət qədər artacaq
- Eyni dəfə artacaq
- Eyni kəmiyyət qədər azalacaq
- Dəyişməyəcək

136. Bir müəsisədə işçilərin tarif dərəcələri haqda məlumatlar verilmişdir. 5; 2; 3; 6; 5; 4; 2; 4; 3. Məlumat əsasən mediananı müəyyən edin

- 3
- 5
- 6
- ✓ 4
- 2

137. Bir müəsisədə 5 işçinin tarif dərəcələri haqda məlumatlar verilmişdir. 4; 3; 6; 2; 5. Məlumat əsasən dispersiyanı müəyyən edin

- ✓ 2
- 1.2
- 3
- 1
- 5.1

138. Əlamətin dispersiyası 400-ə, vahidlərin sayı 20-yə, əlamətin fərdi qiymətlərinin kvadratlarının cəmi 12500 -ə bərabərdir. Orta kəmiyyəti hesablayın

- ✓ 15
- 150
- 1.5
- 20
- 2

139. Diskret bölgü sırası üzrə medianı tapın :

| x | f |
|---|---|
| 4 | 3 |
| 5 | 7 |
| 7 | 2 |
| 9 | 1 |

- 4
- ✓ 5

- 3
- 1
- 7

140. Fəhlələrin tarif dərəcəsinə görə aşağıdakı bölgüsü verilmişdir. Orta tarif dərəcəsinə tapın:

| Tarif dərəcəsi  | 1  | 2  | 3  | 4  | 5  | 6 | -   |
|-----------------|----|----|----|----|----|---|-----|
| Fəhlələrin sayı | 12 | 28 | 26 | 19 | 12 | 3 | 100 |

- 4.76
- 0
- 5,00
- 3,5
- ✓ 3

141. Bir ticarət təşkilatının mal qalığı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir, mln. manat. Bu məlumatlara əsasən ticarət təşkilatının mal qalığının orta həcmi hesablayın:

| 01.01.2016 | 01.02.2016 | 01.03.2016 | 01.04.2016 | 01.05.2016 |
|------------|------------|------------|------------|------------|
| 8.0        | 7.0        | 6.0        | 9.0        | 10.0       |

- 8.9
- 7.1
- ✓ 7.8
- 10.0
- 7.2

142. Bir müəssisədə 5 işçinin tarif dərəcələri haqqında məlumatlar verilmişdir. 4; 3; 6; 2; 5;. Məlumat əsasən orta xətti uzaqlaşmanı müəyyən edin

- 0.2
- 1.6
- 2.2
- ✓ 1.2
- 3

143. Statistik məcmu əlamətinin dispersiyasının 600-ə, məcmunun həcmi 10-a, əlamətin fərdi qiymətlərinin kvadratlarının cəminin 6250-ə bərabər olduğunu bilərək əlamətin orta kəmiyyətini hesablayın

- 4
- ✓ 5
- 8
- 7
- 9

144. Normal bölgədə müəssisələrin sayı 20, orta məhsul istehsalının isə 250 ədəd olduğunu bilərək mediananı hesablayın

- 12.5
- 270
- 230
- 125
- ✓ 250

145. Əlaçların hissəsi 60%, əlaç olmayanların hissəsi isə 40%-dir. əlamətin orta kəmiyyətini hesablayın (əmsalla)

- ✓ 0.6

- 0.5
- 1
- 0.34
- 0.24

146. Mediana olan variantda fasilənin aşağı sərhəddinin 110, fasilənin böyüklüyünün 10, sıranın çəkirlərinin cəmini 400, mediana olan variantdan əvvəl gələn variantların artan yekunla çəkirlərinin cəmini 73, mediana olan variantın çəkirlərinin 130 olduğunu bilərək mediananı hesablayın?

- 1275
- 1456
- 1443
- 1348
- ✓ 119,8

147. Moda olan variantda fasilənin aşağı sərhəddinin 110, fasilənin böyüklüyünün 10, moda olan variantdan əvvəlki variantın çəkirlərinin 70, moda olan variantın çəkirlərinin 130, moda olan variantdan sonra gələn variantın çəkirlərinin 90 olduğunu bilərək modanı hesablayın?

- 123
- 19
- 145
- ✓ 116
- 134

148. Aşağıdakı bölgü sırası verilmişdir: \_\_\_\_\_ Bu məlumatlar əsasında medianı hesablayın:

| Fəhlələrin tarif dərəcəsi | 2 | 3  | 4  | 5  | 6 |
|---------------------------|---|----|----|----|---|
| Fəhlələrin sayı           | 8 | 16 | 17 | 19 | 7 |

- 3
- 2
- 7
- ✓ 4
- 5

149. İş stajına görə fəhlələrin aşağıdakı bölgüsü verilmişdir

| İş stajı, il   | 5-ə qədər | 5-10 | 10-15 | 15-20 |
|----------------|-----------|------|-------|-------|
| İşçilərin sayı | 2         | 6    | 15    | 7     |

Bu məlumatlara əsasən işçilərin orta iş stajını hesablayın:

- ✓ 12;
- 14;
- 10;
- 11.
- 17;

150. 2009-cu ilin yay sessiyasının nəticələri əsasında statistika fənni üzrə tələbələr bilikləri aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir: Bu məlumatlara əsasən tələbələrin orta balı hansı düsturla hesablanılmalıdır:

| Qiymət balı      | 2 | 3  | 4 | 5 | Cəmi |
|------------------|---|----|---|---|------|
| Tələbələrin sayı | 3 | 17 | 6 | 7 | 33   |

- Xronoloji ortanın sadə düsturu ilə;
- Kvadratik ortanın düsturu ilə;

- Həndəsi orta düsturu ilə;
- Hesabi ortanın sadə düsturu ilə;
- ✓ Hesabi ortanın çəkili düsturu ilə

151. Aşağıdakı bölgü sırası verilmişdir:

|                          |   |    |    |    |    |
|--------------------------|---|----|----|----|----|
| İşçilərin tərif dərəcəsi | 2 | 3  | 4  | 5  | 6  |
| İşçilərin sayı           | 9 | 26 | 27 | 29 | 31 |

Medianı hesablayın:

- ✓ 4
- 31
- 26
- 3
- 6

152. c

1. Regionda seçmə qaydada ailələr illik gəlirlərinə görə qruplaşdırılmış və aşağıdakı bölgü alınmışdır?

| Gəlirlərin illik həcminə görə ailə qrupları, min. man | Ailələrin sayı |
|-------------------------------------------------------|----------------|
| 2-4                                                   | 6              |
| 4-6                                                   | 10             |
| 6-8                                                   | 5              |
| 8-10                                                  | 4              |
| 10-12                                                 | 3              |
| 12-14                                                 | 2              |
|                                                       | 30             |

Bu məlumata əsasən orta illik gəlir ne qədər olar?

- 7.2
- 5
- ✓ 6.6
- 6.9;
- 3

153. x

1. Ticaret müəssisəsi haqqında aşağıdakı məlumat verilmişdir:

| esas kapitalın həcmi? gör? müəssisə qrupları, mln.m an | Müəssisələrin sayı |
|--------------------------------------------------------|--------------------|
| 1,2-2,2                                                | 6                  |
| 2,2-3,2                                                | 10                 |
| 3,2-4,2                                                | 5                  |
| 4,2-5,2                                                | 4                  |
| 5,2-6,2                                                | 3                  |
| 6,2-7,2                                                | 2                  |
| Cəmi                                                   | 30                 |

esas kapitalın orta dəyəri nə qədər olar?

- 2.9
- 3
- ✓ 3.5
- 3.9
- 3.1

154. Ailə üzvlərinin hər bir üzvünə düşən məcmu gəlirlərin həcminə görə ailələrin aşağıdakı bölgüsü verilmişdir: Ailə üzvlərinin hər nəfərinə düşən gəlirin modasını müəyyən edin:

| Ailə üzvlərinin hər birinə düşən məcmu gəlirlərin həcmi, man | 65 | 800 | 110 | 130 | 160 | 160-dan çox |
|--------------------------------------------------------------|----|-----|-----|-----|-----|-------------|
| Ailələrin sayı yekunə görə %-lə                              | 5  | 12  | 42  | 19  | 10  | 12          |

- ✓ 110
- 90
- 130
- 42
- 160

155. Aşağıdakı bölgü sırası verilmişdir: \_\_\_\_\_ Bu məlumatlar əsasında fəhlələrin orta tarif dərəcəsinə hesablayın

| Fəhlələrin tarifi dərəcəsi | 2 | 3  | 4  | 5  | 6 |
|----------------------------|---|----|----|----|---|
| Fəhlələrin sayı            | 8 | 16 | 17 | 19 | 7 |

- ✓ 4.01
- 3
- 5.07
- 4.2
- 2.04

156. Aşağıdakı bölgü sırası verilmişdir: \_\_\_\_\_ Bu məlumatlar əsasında modanı hesablayın:

| Fəhlələrin tarifi dərəcəsi | 2 | 3  | 4  | 5  | 6 |
|----------------------------|---|----|----|----|---|
| Fəhlələrin sayı            | 8 | 16 | 17 | 19 | 7 |

- 1

- ✓ 5
- 3
- 4
- 7

157. Aşağıdaki bölgü sırası verilmiştir: \_\_\_\_\_ Bölgü sırasının növünü müəyyənləşdirin:

| Fəhlələrin tarifi dərəcəsi | 2 | 3  | 4  | 5  | 6 |
|----------------------------|---|----|----|----|---|
| Fəhlələrin sayı            | 8 | 16 | 17 | 19 | 7 |

- Ranjiləşdirilmiş
- An
- ✓ Diskret
- Fasiləsiz
- Atributiv

158. h

1. Aşağıdakı məlumatlara əsasən mediananı hesablayın.

| Məhsul istehsalına görə işçi qrupları, dərəcə | İşçilərin sayı, nəfər |
|-----------------------------------------------|-----------------------|
| 10-12                                         | 5                     |
| 12-14                                         | 15                    |
| 14-16                                         | 25                    |
| 16-18                                         | 32                    |
| 18-20                                         | 10                    |
| 20-22                                         | 8                     |
| 22-24                                         | 5                     |
| Yekun                                         | 100                   |

- 15.86
- 16.21
- ✓ 16.31
- 16.98
- 16.85

159. g

1. Aşğıdaki m?lumata ?sas?n modanı hesablayn.

| M?hsul istehsalına g?r? iřçi qrupları, ?d?d | İřçil?rin sayı, n?f?r |
|---------------------------------------------|-----------------------|
| 10-12                                       | 5                     |
| 12-14                                       | 15                    |
| 14-16                                       | 25                    |
| 16-18                                       | 32                    |
| 18-20                                       | 10                    |
| 20-22                                       | 8                     |
| 22-24                                       | 5                     |
| Yekun                                       | 100                   |

- √ 16.48
- 16.26
- 16.59
- 15.87
- 15.21

160. s

1. Aşağıdaki məlumatlara əsasən orta məhsul istehsalını hesablayın.

| Məhsul istehsalına görə işçi qrupları, % | İşçilərin sayı, nəfər |
|------------------------------------------|-----------------------|
| 10-12                                    | 5                     |
| 12-14                                    | 15                    |
| 14-16                                    | 25                    |
| 16-18                                    | 32                    |
| 18-20                                    | 10                    |
| 20-22                                    | 8                     |
| 22-24                                    | 5                     |
| Yekun                                    | 100                   |

- ✓ 16.42
- 17.35
- 16.87
- 15.62
- 16.02

161. Diskret bölgü sırası üzrə modanı tapın :

| x | ϕ |
|---|---|
| 4 | 3 |
| 5 | 7 |
| 7 | 2 |
| 9 | 1 |

- ✓ 5
- 4
- 1
- 3
- 7

162. m

S?hmdar c?miyy?tl?ri nizamnam? kapitalinin h?cmin? g?r? a?agıdaki kimi qruplaşdırılmışdır.

| Nizamnam? kapitalinin h?cmin? g?r?  | S?hmdar c?miyy?tl?rinin sayı |
|-------------------------------------|------------------------------|
| h?cmin? gör? s?hmdar                |                              |
| c?miyy?tl?rinin bölgüsü, mln. manat |                              |
| 6-8                                 | 5                            |
| 8-10                                | 15                           |
| 10-12                               | 10                           |
| 12-14                               | 10                           |

Bu m?lumatlara ?sas?n birinci kvartili hesablayın.

- 10
- √ 8.7
- 14
- 6
- 8

163. n

Sığorta şirk?tl?ri sığorta ödəm?l?rinin h?cmin? g?r? a?agıdaki kimi qruplaşdırılmışdır.

| Sığorta ödəm?l?rinin h?cmin? gör? | Ticar?t mağazalarının sayı |
|-----------------------------------|----------------------------|
| h?cmin? gör? sığorta              |                            |
| şirk?tl?rinin bölgüsü, mln. manat |                            |
| 4-6                               | 10                         |
| 6-8                               | 10                         |
| 8-10                              | 8                          |
| 10-12                             | 12                         |

Bu m?lumatlara ?sas?n birinci kvartili hesablayın.

- √ 6
- 3
- 10
- 8
- 4

164. b

Ticar?t mağazalarının m?nf??tin h?cmin? g?r? bölgüsü a?agıdaki c?dv?ld? verilmişdir

| M?nf??tin h?cmin? gör?                    | Ticar?t mağazalarının nisbi |
|-------------------------------------------|-----------------------------|
| ticar?t mağazalarının bölgüsü, mln. manat | tezliyi                     |
| 2-4                                       | 0.13                        |
| 4-6                                       | 0.12                        |
| 6-8                                       | 0.18                        |
| 8-10                                      | 0.15                        |
| 10-12                                     | 0.16                        |
| 12-14                                     | 0.14                        |
| 14-16                                     | 0.12                        |

Bu m?lumatlara ?sas?n dördüncü variantın artan yekunla (kumulyativ) ç?kisini hesablayın.

- 0.57
- √ 0.58
- 0.88

- 0.25
- 0.43

165. v

Mersedes E 200 markalı avtomobilin təmirarası getdiyi məsafəyi görən bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur.

| Təmirarası<br>gedilən<br>məsafə, min<br>km | 10-20 | 20-30 | 30-40 | 40-50 | 50-60 |
|--------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Avtomobilin<br>sayı                        | 20    | 60    | 50    | 30    | 20    |

Bu məlumatlara əsasən ikinci kvartili (mediananı) hesablayın:

- 30
- 31
- 33
- 42
- ✓ 32

166.

Regionda əhalinin ilin əvvəlinə olan sayı 250 min nəfər, ilin sonuna isə 260 min nəfər olmuşdur. Dövr ərzində 15 min nəfər doğulmuşdur. Əhalinin orta sayını müəyyən edin

- 250
- ✓ 255
- 260
- 251.5
- 262.5

167.

Hər ayın əvvəlinə dövrüyyə vəsaitlərinin qalığı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: 1.04 – 200 1.05-220 1.06-240 1.07 – 260 Xronoloji orta kəmiyyəti müəyyən edin

- ✓ 230
- 236
- 235
- 232
- 231

168.

Əmək haqqının səviyyəsinə görə işçilər belə qruplaşdırılmışdır (min manat): 1-3, 3-5, 5-7, 7-9, 9-11. Buna uyğun olaraq işçilərin bölgüsü müvafiq olaraq 2;2;3;5;4 nəfər təşkil etmişdir. Bu məlumatlara əsasən mediananı hesablayın

- ✓ 7.4
- 7.5
- 9.6
- 4.5
- 8.9

169.

Əlamətin fərdi qiymətlərinin kvadratlarının orta səviyyəsinin 200-ə, dispersiyasının 100-ə bərabər olduğunu bilərək əlamətin orta kəmiyyətini hesablayın

- 40
- 19
- ✓ 10
- 30
- 20

170.

Briqadada iş stajları uyğun olaraq 2,4,5,6,7,8,10 olan 7 nəfər vardır. Medianı müəyyən edin

- ✓ 6
- 8

- 10
- 7
- 5

171. Əgər əlamətin bütün fərdi qiymətlərini 5 vahid artırırsaq, onda orta kəmiyyət

- ✓ 5 vahid artar
- Orta kəmiyyətin dəyişməsi haqqında fikir söyləmək olmaz
- Dəyişməz
- 5 dəfə azalar
- 5 dəfə artar

172. Mağazada mal qalığı haqqındakı məlumatlar ilin əvvəlinə və axırına verilsə orta mal qalığını hansı düsturla hesablayırlar?

- harmonik orta kəmiyyətin sadə düsturu ilə
- harmonik orta kəmiyyətin çəkili düsturu ilə
- ✓ hesabı orta kəmiyyətin sadə düsturu ilə
- hesabı orta kəmiyyətin çəkili düsturu ilə
- xronoloji orta kəmiyyətin düsturu ilə

173. Verilənlər: Mağazada mal qalığı 01.01.2012-1500; 01.02.2012-1800; 01.03.2012-2000; 01.04.2012-1700. Bu məlumat əsasında orta mal qalığını hansı düsturla hesablayırlar?

- harmonik orta kəmiyyətin sadə düsturu ilə
- harmonik orta kəmiyyətin çəkili düsturu ilə
- ✓ xronoloji orta kəmiyyətin düsturu ilə
- hesabı orta kəmiyyətin çəkili düsturu ilə
- hesabı orta kəmiyyətin sadə düsturu ilə

174. Verilənlər: Mağazada mal qalığı 01.01.2012-1500; 01.02.2012-1800; 01.03.2012-2000; 01.04.2012-1700. Mağazada orta mal qalığını hesablayın

- 1850
- 1250
- ✓ 1800
- 1170
- 1750

175. Statistika fənni üzrə bir qrupun 10 tələbəsinin imtahan ballarının bölgüsü aşağıdakı kimidir: 10;9;6;10;9;10;7;10;9;10; orta balı hesablayın.

- ✓ 9
- 10
- 20
- 1
- 15

176. 7 vahiddən ibarət məcmu üçün  $\sum x = 49 - a$  bərabərdirsə, hesabi ortanı tapın

- ✓ 7
- 49
- 72
- 50
- 4

177. İşçilər iş stajına görə sıralanmışdır: 2;1;3;7;6;11;9;10. Bu məlumatlara əsasən mediananı hesablayın

- ✓ 6.5
- 5
- 7

- 7.5
  - 6
- 178.** Birinci firmada satılan kompyuterlərin sayı 4 ədəd, ikinci firmada 5 ədəd, üçüncü firmada isə 3 ədəd olmuşdur. Hər bir firmada kompyuterlərin satış qiyməti isə müvafiq olaraq 300 manat, 500 manat və 400 manat olmuşdur. Firmalar üzrə ümumilikdə kompyuterin orta satış qiymətini hesablayın
- ✓ 408 manat
  - 500 manat
  - 120 manat
  - 600 manat
  - 308 manat
- 179.** Normal bölgüdə müəssisələrin sayı 10, orta məhsul istehsalının isə 15 ədəd olduğunu bilərək modanı hesablayın
- 1.5
  - 7.5
  - 5
  - ✓ 15
  - 150
- 180.** Əlamətin bütün fərdi qiymətlərini 8 dəfə azaltsaq, tezlikləri isə 2 dəfə artırısaq, orta kəmiyyətin qiyməti
- Dəyişməz
  - 16 dəfə azalar
  - 10 dəfə azalar
  - ✓ 8 dəfə azalır
  - 2 dəfə artar
- 181.** Əgər əlamətin bütün qiymətlərinin çəkirlərini (tezliklərini) 15 dəfə artırısaq, onda orta kəmiyyətin qiyməti
- Orta kəmiyyət 15 vahid artar
  - Orta kəmiyyətin dəyişməsi haqqında fikir söyləmək olmaz
  - 0-a bərabər olar
  - ✓ Dəyişməz
  - 15 vahid azalar
- 182.** Bir sığorta şirkətinin aprel ayının 1-dən 15-ə qədər işçilərinin sayı 20 nəfər, 16-dan 25-ə qədər 15 nəfər, 26-dan 30-a qədər 30 nəfər olmuşdur. Bu məlumatlara əsasən aprel ayı üçün işçilərin orta siyahı sayını hesablayın
- ✓ 20
  - 15
  - 16
  - 21
  - 22
- 183.** Moda olan variantda fasilənin aşağı sərhəddi 10, fasilə kəmiyyəti 2, moda olan variantın çəkisi 120, moda olan çəkiddən əvvəlki çəki 110, sonrakı çəki isə 80 olmuşdur.. Məlumat əsasən modanı müəyyən edin
- ✓ 10.4
  - 14
  - 9.6
  - 12.6
  - 11.58
- 184.** Moda olan variantda fasilənin aşağı sərhəddi 20, fasilə kəmiyyəti 4, moda olan variantın çəkisi 120, moda olan çəkiddən əvvəlki çəki 110, sonrakı çəki isə 80 olmuşdur.. Məlumat əsasən modanı müəyyən edin
- ✓ 20.8
  - 22.65
  - 21.29

- 28.28
  - 25.67
- 185.** Moda olan variantda fasilənin aşağı sərhəddi 25, fasilə kəmiyyəti 5, moda olan variantın çəkisi 20, moda olan çəkідən əvvəlki çəki 15, sonrakı çəki isə 10 olmuşdur. Məlumatla əsasən modanı müəyyən edin
- 25.21
  - 25.67
  - 25.97
  - ✓ 26.67
  - 27.92
- 186.** Bir müəsisədə 24 işçinin tarif dərəcələri haqda məlumatlar verilmişdir. 4; 3; 6; 4; 4; 2; 3; 5; 4; 4; 5; 2; 3; 4; 4; 5; 2; 3; 6; 5; 4; 2; 4; 3. Məlumatla əsasən modanı müəyyən edin
- 3
  - ✓ 4
  - 5
  - 6
  - 2
- 187.** Bazarda 1200 manatlıq tərəvəz və 2000 manatlıq meyvə satılmışdır. Tərəvəzin 1 kq-ı 5 manat, meyvənin 1 kq-ı 10 manata olmuşdur. Satılmış məhsulun orta qiymətini müəyyən edin
- 8.7
  - 8.15
  - 8.1
  - ✓ 7.3
  - 7.65
- 188.** İşçilər iş stajına görə sıralanmışdır: 2;1;3;7;6;11;9;10. Bu məlumatlara əsasən mediananı hesablayın
- 9.5
  - 5.5
  - 3.5
  - ✓ 6.5
  - 4.5
- 189.** Sıranın hər bir variantı 10 dəfə artırılmışdır. Bu halda orta kəmiyyət
- 10 dəfə azalacaq
  - ✓ 10 dəfə artacaq
  - 100 artacaq
  - dəyişməyəcək
  - 10 artacaq
- 190.** Əlamətin fərdi qiymətlərindən ondan kənarlaşmaları cəminin 0 – ra bərabər olması xüsusiyyəti hansı göstəriciyə xasdır?
- Median
  - ✓ Hesabi orta
  - Moda
  - Quruluş orta kəmiyyətlər
  - Həndəsi orta
- 191.** Əlamətin bu qiymətləri üçün medianı tapın: 6,8,9,10,11,14,18,20
- ✓ 10,5-ə bərabərdir
  - 10-a bərabərdir
  - 12,0-ə bərabərdir
  - yoxdur

- 12,5 bərabərdir

**192.** Əgər əlamətin hər bir qiymətinə bölgü sırasında bir dəfə rast gəlinəndə onda orta kəmiyyət hansı düsturla hesablanır?

- Çəkili harmonik orta
- Çəkili hesabi orta
- Həndəsi orta
- ✓ Sadə hesabi orta
- Sadə harmonik orta

**193.** Orta artım əmsalını hesablamaq üçün orta kəmiyyətin hansı düsturundan istifadə olunur

- Quruluş orta
- Xronoloji orta
- Kvadratik orta
- ✓ Həndəsi orta
- Harmonik orta

**194.** Hər ayın əvvəlinə dövriyyə vəsaitlərinin qalığı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir (min manatla): ( A ) 1.04 – 140 1.05 - 150 1.06 - 160 1.07 – 210 Xronoloji orta kəmiyyəti müəyyən edin

- 200
- ✓ 162
- 155
- 165
- 159

**195.** Briqadada iş stajları uyğun olaraq 2,4,5,6,7,8,9 olan 7 nəfər vardır. Medianı müəyyən edin

- 5
- ✓ 6
- 8
- 10
- 7

**196.** Müəssisədə işləyən 3 fəhlədən birincisi eyni məhsulun hazırlanmasına 20 dəqiqə, ikinci fəhlə 25 dəqiqə, üçüncü fəhlə isə 32 dəqiqə vaxt sərf etmişdir. Məhsulun hazırlanmasına orta vaxtı müəyyənə bilərsiniz

- 29.3
- ✓ 24.74
- 25.7
- 26.5
- 24

**197.** 16,9,9,11,11,9,19,25 ədədləri üçün modanı tapın

- 25-ə bərabərdir
- ✓ 9-a bərabərdir
- 11-ə bərabərdir
- 16-ya bərabərdir
- yoxdur

**198.** Əlamətin fərdi qiymətlərinin kvadratlarının orta səviyyəsinin 50-ə, orta kvadratik uzaqlaşmasının 5-ə bərabər olduğunu bilərək əlamətin orta kəmiyyətini hesablayın

- ✓ 5
- 50
- 40
- 9
- 3

199. Sadə orta və çəkili ortanın qiymətləri nə zaman üst – üstə düşər
- Bircinsli məcmular üzrə hesablandıqda
  - Məcmular müxtəlif olduqda
  - ✓ Çəkilər eyni olduqda
  - Düşməz
  - Bircinsli olmayan məcmular üzrə hesablandıqda
200. Şirkət qiymətləri 100 manat və 180 manat olmaqla iki növ səhmin alınması üçün eyni məbləğdə pul vəsaiti ayırmışdır. Alınmış səhmlərin orta qiymətini hesablayın
- 280 man
  - 157,28 man
  - 136,35 man
  - 140 man
  - ✓ 128,57 man
201. Moda olan variantda fasilənin aşağı sərhədinin 30, fasilənin böyüklüyünün 50 moda olan variantdan əvvəlki variantın çəkisini 30, moda olan varianın çəkisinin 80, moda olan variantdan sonra gələn variantın çəkisinin 50 olduğunu bilərək modanı hesablayın
- 58.25
  - 25.23
  - 85.23
  - ✓ 61.25
  - 56.52
202. Əlamətin ümumi dispersiyası 12,1-ə, orta qrupdaxılı dispersiyası isə 3-ə bərabərdir. Empirik determinasiya əmsalını hesablayın
- 0.62
  - 0.85
  - 0.79
  - ✓ 0.75
  - 0.81
203. Əlamətin hissəsi haqqında məlumatlar olmadıqda dispersiyanın qiyməti götürülür
- 0.9
  - 0.24
  - 0.16
  - ✓ 0.25
  - 0.1
204. 6 vahidi olan qrupun dispersiyası 1,67-yə, 10 vahidli olan qrupun dispersiyası isə 4.66-ya bərabərdir. Orta qrupdaxılı dispersiyanı hesablayın
- 5.32
  - ✓ 3.55
  - 3.18
  - 4
  - 3.16
205. Dispersiyanın 16 orta kəmiyyətin 59% olduğunu bilərək variasiya əmsalını (%-lə) hesablayın
- ✓ 7
  - 4
  - 5
  - 12
  - 9

206. q

$$\eta = \sqrt{\eta^2} = \sqrt{\frac{\delta^2}{\sigma^2}} \text{ düsturu ilə hesablanır:}$$

- Ossilyasiya əmsalı
- Korrelyasiya əmsalı;
- ✓ Empirik korrelyasiya nisbəti;
- Variasiya əmsalı;
- Determinasiya əmsalı;

207. Qruplararası dispersiya ümumi dispersiyanın 81%-ni təşkil edir. Empirik korrelyasiya əmsalını hesablayın

- 0.79
- 1.96
- ✓ 0.9
- 1.25
- 0.09

208. Alternativ əlamətlərin dispersiyasının maksimal qiyməti bərabərdir

- 0.16
- 0.24
- 1
- ✓ 0.25
- 0.28

209. Vergi müfəttişliyi tərəfindən 70 kommersiya köşkü yoxlanmış və onların 28-də maliyyə pozuntusu aşkar olunmuşdur. Maliyyə pozuntusu olan köşklərin bütün tədqiq olunan köşklər məcmusunda hissəsinin orta kvadratik uzaqlaşması nəyə bərabərdir?

- ✓ 0.49
- 0.3
- 0.5
- 0.24
- 0.27

210. Aşağıdakılardan hansı determinasiya əmsalının mahiyyətinə uyğun gəlir?

- Qrupdaxili variasiyanı əks etdirir
- Tədqiq olunan amildən başqa digər amillərin təsiri altında formalaşın variasiyanı əks etdirir
- ✓ Öyrənilən amilin təsiri altında nəticə əlamətinin variasiyasının çəkisini əks etdirir
- təsadüfi variasiyanı əks etdirir
- Bütün amillərin təsiri altında formalaşan variasiyanı əks etdirir

211. Verilən məlumat dəsti üzrə əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin qiymətini hesablayın. 1, 2, 4, 1

- ✓ 6
- 5
- 8
- 3
- 2

212. Verilən məlumat dəsti üzrə əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratları cəminin qiymətini hesablayın. 1, 1, 2, 4, 2
- -6
  - ✓ 6
  - 2
  - 10
  - 3
213. Müəssisənin üç sexində fəhlələrin bütün işçilərin tərkibində xüsusi çəkisi haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: \_\_\_\_\_ Müəssisə üzrə bütövlükdə fəhlələrin hissəsinin ümumi dispersiyasını tapın:
- | Sex | Fəhlələrin xüsusi çəkisi % (p) | İşçilərin sayı |
|-----|--------------------------------|----------------|
| 1   | 80                             | 100            |
| 2   | 75                             | 200            |
| 3   | 90                             | 150            |
- 0,19
  - 0.81
  - 0,123
  - 0,119
  - ✓ 0.154
214. Nəticə əlamətinin variasiyası üzrə aşağıdakı məlumatlar var: Orta qrupdaxili dispersiya – 400, ümumi dispersiya – 1000. Empirik korrelyasiya nisbətini hesablayın
- 0,80
  - 0,6
  - 0,4
  - 0,75
  - ✓ 0,77
215. Sığorta təşkilatının mənfəəti üzrə variasiya əmsalının 20%, mənfəətin orta səviyyəsinin 5 min manat olduğunu bilərək məcmunun dispersiyasını hesablayın (min. manatla)
- 1001
  - 999
  - ✓ 1000
  - 1020
  - 1010
216. Regionda olan 10000 nəfər əhalinin 4500 nəfəri kişi, 5500 nəfəri isə qadınlardır. Dispersiyanı müəyyən edin
- ✓ 0.25
  - 0.86
  - 1.22
  - 1.25
  - 0.2
217. Əlaçların hissəsi 60%, əlaç olmayanların hissəsi isə 40%-dir. əlamətin dispersiyasını hesablayın(əmsalla)
- ✓ 0.24
  - 1
  - 1.5
  - 0.41
  - 0.6

218. Əlamətin dispersiyası 19-a, onun fərdi qiymətlərinin orta kvadratı- 100-ə bərabərdir.Orta kəmiyyəti müəyyən edin
- ✓ 9
- 119
  - 81
  - 29
  - 10
219. Məcmu əlamətinin orta kəmiyyətinin 13-ə, əlamətin fərdi qiymətlərinin kvadrlarının orta səviyyəsinin 194-ə bərabər olduğunu bilərək variasiya əmsalını hesablayın (faizlə)
- ✓ 38.5
- 40
  - 39
  - 38
  - 38.7
220. Asimmetriya əmsalı 0-dan kiçik olduqda
- asimmetriya yoxdur
  - moda medianaya bərabərdir
- ✓ asimmetriya sol tərəflidir
- asimmetriya sağ tərəflidir
  - orta kəmiyyət medianaya bərabərdir
221. Nəticə əlamətlərinin sayı 20, orta kəmiyyəti 4, variantların kvadrları cəminin 1600 olduğunu bilərək nəticə əlamətinin dispersiyasını hesablayın
- ✓ 64
- 20
  - 80
  - 10
  - 40
222. Qruplararası dispersiyanın 10.6, ümumi dispersiyanın isə 15.4 olduğunu qəbul edərək korrelyasiya əmsalını hesablayın (%-lə)
- ✓ 82.9
- 90.2
  - 154
  - 148
  - 145.3
223. Vahidlərin sayının 10, amil əlamətinin orta kəmiyyəti 15, əlamətin kvadrları cəminin 2500 olduğunu bilərək amil əlamətinin dispersiyasını hesablayın
- 150
  - 250
- ✓ 25
- 23.5
  - 100
224. Statistik məcmunun orta kvadratı uzaqlaşmasının onun orta səviyyəsinə nisbəti nəyi anladır?
- ✓ variasiya əmsalını
- orta xətti variasiyanı
  - variasiya limitini
  - variasiya tezliyini
  - variasiya genişliyini

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 225. | 5 statistik məcmu vahidinin kvadratlarının cəminin 250, orta kəmiyyətin 5 olduğunu bilərək orta kvadratik uzaqlaşmanı hesablayın:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 6</li> <li>• 4</li> <li>• 25</li> <li>• 3</li> <li>✓ 5</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 226. | Fakultədə bütün müəllimlərin 2%-ni elmi dərəcəsi olmayan müəllimlər təşkil edərsə, dərəcəsi olmayan müəllimlərin orta kvadratik uzaqlaşmasını hesablayın                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ 0.14</li> <li>• 1.16</li> <li>• 1.09</li> <li>• 1.15</li> <li>• 0.15</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 227. | Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ statistik məcmunun eyninövlü (eynicinsli) olması variasiyanın azlığını şərtləndirir</li> <li>• statistik məcmunun eyninövlü (eynicinsli) olması variasiyanın azlığını şərtləndirmir</li> <li>• statistik məcmunun eyninövlü (eynicinsli) olması variasiyanın artmasını şərtləndirir</li> <li>• statistik məcmunun eyninövlü (eynicinsli) olması kütləvililiyi azaldır</li> <li>• statistik məcmunun eyninövlü (eynicinsli) olmaması variasiyanın azlığını şərtləndirir</li> </ul> |
| 228. | Qrupda tələbələrin 10%-i sessiyanın nəticələrinə görə kəsirə malikdirlər. Dispersiyanı hesablayın                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 0,1-0,25</li> <li>• 0,50 və çox</li> <li>✓ 0,09</li> <li>• 0,25-0,50</li> <li>• 0,1-ə qədər</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 229. | Hesabi orta – 17-ə, orta kvadratik kənarlaşma – 4.1-ə bərabər olarsa variasiya əmsalını tapın                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ 24.1</li> <li>• 4.9</li> <li>• 21.7</li> <li>• 4.17</li> <li>• 4.14</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 230. | Əlamətin dispersiyası 3600, əlamətin variasiya əmsalı isə 50%-dir. Əlamətin orta qiymətini tapın                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 83</li> <li>• 1.9</li> <li>• 1.3</li> <li>• 72</li> <li>✓ 120</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 231. | Orta xətt uzaqlaşmanın 5,6 man olduğunu bilərək dispersiyanı hesablayın                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ 49</li> <li>• 12.49</li> <li>• 28.12</li> <li>• 7</li> <li>• 31.37</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 232. | w                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Verilənlər: | işçilərin sayı | əmək haqqı |
|-------------|----------------|------------|
|             | 10             | 100        |
|             | 12             | 150        |
|             | 15             | 180        |
|             | 10             | 200        |

**Variasiya genişliyini hesablayın**

- ✓ 100
- 30
- 20
- 80
- 50

233. Fərdi qiymətlərin kvadratlarının ortası 78-ə, əlamətin dispersiyası isə 42-yə bərabərdir. Orta kəmiyyətin qiymətini tapın:

- ✓ 6;
- 120;
- 11;
- 17.
- 36;

234. orta qrupdaxili dispersiya 3, ümumi dispersiya 9 olduğunu bilərək qruplararası dispersiyanı hesablayın

- .5
- 2
- ✓ 6
- 3
- 9

235. Qruplararası dispersiya 6, ümumi dispersiya 9 olduğunu bilərək orta qrupdaxili dispersiyanı hesablayın

- .5
- ✓ 3
- 2
- 18
- 9

236. Kolbasa istehsal edən firmada orta hasilat 5, fərdi hasilat müvafiq olaraq 6, 7, 5, 3, 4 - dir. Dispersiyanı hesablayın

- 3
- -2
- 6
- 5
- ✓ 2

237. Orta kvadratik uzaqlaşmanın 5-ə, əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəkilərə hasilinin cəminin 2500-ə bərabər olduğunu bilərək, məcmunun həcmnin hesablayın

- ✓ 100
- -25
- -5
- 5
- 25

238. Orta kvadratik uzaqlaşmanın 4-ə, əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin 256-a bərabər olduğunu bilərək məcmunun həcmnin hesablayın

- 4
  - ✓ 16
  - -16
  - 15
  - 25
239. Əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin 256-a, məcmunun həcmnin 16-a bərabər olduğunu bilərək dispersiyanı hesablayın
- 5
  - 10
  - ✓ 16
  - 4
  - -4
240. Əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin 100-ə, məcmunun həcmnin 25-ə bərabər olduğunu bilərək dispersiyanı hesablayın
- 10
  - ✓ 4
  - 16
  - -4
  - 5
241. Əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin 225-ə, məcmunun həcmnin 9-ə bərabər olduğunu bilərək orta kvadratik uzaqlaşmanı hesablayın
- 225
  - ✓ 5
  - 3
  - 4
  - 10
242. Əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin 100-ə, məcmunun həcmnin 25-ə bərabər olduğunu bilərək orta kvadratik uzaqlaşmanı hesablayın
- 2500
  - 4
  - 25
  - ✓ 2
  - 8
243. Qrupdaxılı dispersiyalar 1.62; 2.65; 5.61; 4.92, ümumi dispersiya 12.4 olduğunu bilərək qruplararası dispersiyanı müəyyən edin
- ✓ 8.7
  - 118.5
  - 10.6
  - 5.61
  - 3.7
244. Vahidlərin sayının 10, amil əlamətinin orta kəmiyyəti 15, əlamətin kvadratları cəminin 2500 olduğunu bilərək amil əlamətinin orta kvadratik uzaqlaşmasını hesablayın
- 23.5
  - ✓ 5
  - 25
  - 150
  - 100
245. Asimmetriya əmsalı 0-dan böyük olduqda

- ✓ asimetriya sağ tərəflidir
- moda medianaya bərabərdir
- orta kəmiyyət medianaya bərabərdir
- asimetriya yoxdur
- asimetriya sol tərəflidir

246. Orta kvadratik uzaqlaşmanın 2,31 olduğunu bilərək orta xətti uzaqlaşmanı hesablayın

- 1.25
- .95
- ✓ 1.85
- 1.02
- 2.67

247. Ümumi dispersiyanın 24-yə, orta qrupdaxili dispersiyanın 6-a bərabər olduğunu bilərək, qruplaşdırmanın əsasında duran əlamətin ümumi variasiyada rolunu qiymətləndirin (faizlə)

- 15
- 40
- ✓ 75
- 25
- 35

248. Ümumi dispersiyanın 20-yə, qruplararası dispersiyanın 12-ə bərabər olduğunu bilərək qruplaşdırmanın əsasında duran əlamətdən başqa nəzərə alın bilməyən təsadüfi amillərin ümumi variasiyada rolunu qiymətləndirin (faizlə)

- 25
- ✓ 40
- 60
- 45
- 41

249. Verilənlən göstəricilərdən hansı qruplaşdırma əlaməti ilə nəticə əlaməti arasındakı əlaqənin sıxlığını səciyyələndirir?

- Orta illiki artım
- Nisbi dəyişmə
- ✓ Korrelyasiya nisbəti
- Variasiya genişliyi
- Elastiklik əmsalı

250. Qruplar daxilində variantlar arasında fərq yoxdursa qruplararası dispersiya nəyə bərabərdir?

- Sıfırla vahid arasında dəyişir
- ✓ Ümumi dispersiyaya
- Sıfır
- Vahidə
- Qrup dispersiyalarının orta səviyyəsinə

251. 1, 3, 5, 7 rəqəm sırası üçün orta xətti kənarlaşmanı tapın

- 7
- 1
- ✓ 2
- 4
- 8

252. Verilmiş məlumat dəsti üzrə variasiya genişliyini hesablayın. 2,1,3,5,4,6,6,7,2,10

- 7

- 8
- ✓ 9
- 3
- 4

253. Verilən məlumat dəsti üzrə dispersiyanı hesablayın. 1, 2, 4, 1

- 2.5
- ✓ 1.5
- -1.5
- 2
- 3

254. Verilən məlumat dəsti üzrə dispersiyanı hesablayın. 1,4,1

- 5
- -2
- ✓ 2
- 6
- 3

255. Çəkilərin cəminin 500-ə, əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəkilərə hasilinin cəminin 2500-ə bərabər olduğunu bilərək, dispersiyanı hesablayın

- 25
- ✓ 5
- -5
- .02
- -.02

256. Dispersiyanın 2-ə, əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəkilərə hasilinin cəminin 100-ə bərabər olduğunu bilərək, məcmunun həcmi hesablayın

- 200
- 2
- -50
- ✓ 50
- -200

257. Orta kvadratik uzaqlaşmanın 3-ə, cəkilərin cəminin 100-ə bərabər olduğunu bilərək, əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəkilərə hasilinin cəminin hesablayın

- ✓ 900
- 3
- -900
- -300
- -90

258. Dispersiyanın 5-ə, əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin 125-ə bərabər olduğunu bilərək, məcmunun həcmi hesablayın

- ✓ 25
- 5
- 125
- 10
- -25

259. Orta kvadratik uzaqlaşmanın 5-ə, məcmunun həcmi 100-ə bərabər olduğunu bilərək əlamətin fərdi qiymətlərinin orta kəmiyyətdən uzaqlaşmalarının kvadratlarının cəminin hesablayın

- ✓ 2500

- 20
- -5
- 10
- 250

260. Qrupların sayının 7-yə, fasilənin kəmiyyətinin 6-ya bərabər olduğunu bilərək variasiya genişliyini hesablayın

- ✓ 42
- 67
- 7
- 6
- 76

261. Orta qrupdaxılı dispersiyanın 15, ümumi dispersiyanın 55 olduğunu bilərək determinasiya əmsalını hesablayın

- ✓ 72.7
- 40
- 366.7
- 27.3
- 55

262. Variasiya əmsalının 30 %, orta kəmiyyətin 15 kg olduğunu bilərək dispersiyanı hesablayın

- ✓ 20.25
- 15.24
- 45
- 12.35
- 30.15

263. Əlaçı tələbələrin hissəsi 18%-dir. Hissənin orta kvadratik uzaqlaşmanı hesablayın (faizlə)

- ✓ 38.4
- 14.76
- 30.5
- 42.4
- 82

264. İşçilərin iş stajının dispersiyası 9-a, variasiya əmsalı isə 30%-ə bərabərdir. Orta iş stajını hesablayın

- ✓ 10
- 15
- 20
- 2
- 30

265. İşçilərin orta iş stajı 5 ilə bərabərdir. İş stajının dispersiyası 4-ə bərabərdir. Variasiya əmsalını hesablayın (faizlə)

- ✓ 40
- 80
- 30
- 28
- 50

266. Dispersiyanın hansı növü nəticə əlamətinə qruplaşdırma əlamətinin təsirini səciyyələndirir

- ✓ qruplararası
- ümumi
- orta qrupdaxili
- ümumi və orta qrupdaxili dispersiya
- qrupdaxili

**267.** 10 statistik məcmu vahidinin kvadratlarının cəminin 500, orta kəmiyyətinin 5 olduğunu bilərək orta kvadratik uzaqlaşmasını hesablayın

- ✓ 5
- 8
  - 12
  - 10
  - 3

**268.** Fərdi qiymətlərin kvadratlarının ortası 78-ə, əlamətin dispersiyası isə 42-yə bərabərdir. Orta kəmiyyətin qiymətini tapın

- ✓ 6
- 120
  - 11
  - 17
  - 36

**269.** Əlamətin variasiya əmsalı 25%-ə, orta kəmiyyəti isə 20-yə bərabərdir. Əlamətin orta kvadratik uzaqlaşmasını tapın

- ✓ 5
- 625
  - 1.56
  - 12
  - 25

**270.** Əlamətin variasiya əmsalı 25%-ə, orta kəmiyyəti isə 20-yə bərabərdir. Əlamətin dispersiyasını tapın

- ✓ 25
- 1.56
  - .64
  - 144
  - 625

**271.** 1, 3, 5, 7 rəqəm sırası üçün variasiya genişliyini tapın

- ✓ 6
- 7
  - 1
  - 3
  - 5

**272.** Qruplararası dispersiyanın 55.0, ümumi dispersiyanın 70.0 olduğunu bilərək əlaqənin sıxlığını təyin edin

- ✓ sıx əlaqə var
- zəif əlaqə var
  - əmsal 0-a bərabərdir
  - funksional əlaqədir
  - əlaqə yoxdur

**273.** Orta qrupdaxili dispersiya – 400, ümumi dispersiya – 1000 olarsa, Empirik korrelyasiya nisbətini hesablayın

- ✓ 77.46%;
- 60.00%;
  - 82.36%;
  - 70.00%.
  - 65.32%;

**274.** Əlamətin dispersiyası 625, əlamətin variasiya əmsalı isə 32 %-dir. Əlamətin orta qiymətini tapın

- ✓ 78.1

- 68.2
- 85.32
- 62.2
- 65.25

275. Variasiya əmsalı 35%-ə, orta kəmiyyəti isə 30-a bərabərdir. Orta kvadratik uzaqlaşmanı tapın

- ✓ 10.5
- 12.65
- 23.65
- 32.12
- 10.92

276. Qruplararası dispersiya ümumi dispersiyanın 18%-ni təşkil edir. (0,01 dəqiqliyi ilə) empirik korrelyasiya nisbətini hesablayın

- ✓ 42.43%;
- 35.12%;
- 35.68%;
- 78.32%
- 82.00%

277. Variasiya əlaməti – bu əlamət

- ✓ Qiymətlərin bir-birindən fərqlənməsini xarakterizə edir
- Məcmu vahidlərin mütləq sayını xarakterizə edir
- Faizlə və ya əmsalla ifadə olunur
- Heç biri
- Məcmu vahidlərinin nisbi sayını xarakterizə edir

278. Ümumi dispersiya göstərir

- ✓ Statistika məcmusunda fəaliyyət göstərən bütün şərt və səbəblər hesabına nəticə əlamətinin tərəddüdü
- Təsadüfi variasiyanı
- Qruplaşdırmanın əsasında duran amil əlamətinin təsiri nəticəsində əlamətin variasiyasını
- Qrup daxilində fəaliyyət göstərən bütün şərt və səbəblər hesabına nəticə əlamətinin tərəddüdü
- Qrup əlaməti hesabına nəticə əlamətinin tərəddüdü

279. Tələbələr arasında əlaçların hissəsi 8%-dir. Əlaçların hissəsinin dispersiyası və orta kvadratik uzaqlaşması nəyə bərabərdir?

- ✓ 0,074; 0,271
- 0,500; 0,707
- 0,628; 0,932
- 0,097; 0,052
- 0,920; 0,959

280. Rayonun 10000 nəfərindən 4500-ni kişilər, 5500 isə qadınlar təşkil edir. Alternativ əlamətin dispersiyasını müəyyən edin

- .27
- .14
- .02
- ✓ .25
- .19

281. Qrup dispersiyaları 6,1; 6,5 və 7,2 min manat təşkil edir. Əlamətin çəkilişi uyğun olaraq 9,10 və 11-dir. Orta qrupdaxili dispersiyanı tapın

- ✓ 6.63
- .66
- .76
- 7.76

- 6.6

282. Seçmə metodunun tətbiqi hansı üstünlüklərə malikdir?

- ✓ Vaxta və vəsaitə qənaət olunması
- Maddi nemətlərin yüksəlməsi
- Reprezentativliyin təmin olunması
- İnkişaf meylinin müəyyənləşdirilməsi
- Əlaqənin sıxlığının müəyyənləşməsi

283. Seçmə məcmu göstəriciləri ilə baş məcmunun göstəriciləri arasındakı fərq statistikada nəyi anladır?

- mütləq xətanı
- nisbi xətanı
- ✓ reprezentativ xətanı
- mütləq və nisbi xətanı
- birbaşa xətanı

284. Səhmdar cəmiyyətində 200 fəhlə briqdası vardır. Peşə xəstəliyi olan fəhlələrin çəkisini müəyyənləşdirmək məqsədilə müayinə keçirilmişdir. Məlumdur ki, hissə üçün seriyalararsı dispersiya 225-ə bərabərdir. Seçmənin xətasının 5 %-dən çox olmaması şərti ilə 0,954 ehtimalla briqadaların zəruri sayını hesablayın:

- 25.
- 45;
- 40;
- ✓ 31;
- 50;

285. Şəhərin 100 turist agentliyində mexaniki seçmə metodu ilə reallaşdırılmış biletlərin orta aylıq sayının müayinəsi keçirilməlidir. 0,683 ehtimalla xəta 3 biletdən çox olarsa, müayinə məlumatları əsasında dispersiya 225 –ə bərabədirsə seçmənin zəruri sayını müəyyənləşdirin:

- ✓ 20;
- 40;
- 38.
- 30;
- 25;

286. Regionun 80 müəssisəsində mexaniki seçmə metodu ilə satılmış məhsulun orta aylıq müayinəsi keçirilməlidir. 0,683 ehtimalla xəta 3-dən çox olmaması şərti ilə, müayinə məlumatları əsasında dispersiya 115-ə bərabədirsə seçilənlərin zəruri sayını müəyyənləşdirin:

- 25
- 11
- 10
- 18
- 10
- ✓ 13

287. Şəhər telefon şəbəkəsində 100 müayinə nəticəsində telefon danışığının orta müddətinin 4 dəq, orta kvadratik uzlaşmasının isə 2 dəq olması müəyyənləşdirilmişdir: 0,954 ehtimalla telefon danışığının müddətini tapın:

- 4,0-dən 4,4 dək
- 3,6-dən 4,0 dək
- 0,4-dən 3,6 dək
- ✓ 3.6-dən 4,4 dək
- 0,4-dən 4,4 dək

288. Hər nəfərə düşən gəlirlərin səviyyəsinə görə regionun 1000 ailəsi 2%-lik mexaniki seçmə əsasında öyrənilmiş və onların 300-nün aztəminatlı olduğu müəyyən edilmişdir. Bu məlumatlara əsasən 0.997 ehtimalla region üzrə aztəminatlılığın etibarlılıq intervalını hesablayın:

- $3\% \leq p \leq 4\%$
- ✓  $26\% \leq p \leq 34\%$

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>2.6\% \leq p \leq 3.4\%</math></li> <li>• <math>8.6\% \leq p \leq 31.4\%</math></li> <li>• <math>0.6\% \leq p \leq 1.4\%</math></li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 289. | <p>Bankda hesablaşmaların sürətini müəyyən etmək üçün təsadüfi qaydada 100 ödəmə sənədi seçilmişdir. Bu zaman hesablaşmanın orta müddəti 22 gün. Orta kvadratik uzaqlaşması 6 günə bərabər olmuşdur. Bu məlumatlara əsasən 0.954 ehtimalla hesablaşmaların orta müddətinin etibarlıq intervalını tapın.</p> <p>✓ <math>20.8 \leq p \leq 23.2</math></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>8 \leq p \leq 13</math></li> <li>• <math>0.8 \leq p \leq 3.2</math></li> <li>• <math>2.8 \leq p \leq 23.2</math></li> <li>• <math>7 \leq p \leq 12</math></li> </ul> |
| 290. | <p>0,997 ehtimalla xətanın həcmnin 25 manatdan yüksək olmaması, əmək haqqının orta kvadratik kənarlaşmasının 100 manat olması halında orta əh səviyyəsinin təsadüfi seçmə qaydasında müəyyən etmək üçün zavodun neçə fəhləsini müşahidəyə cəlb etmək lazımdır?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 70</li> <li>• 71</li> <li>✓ 144</li> <li>• 180</li> <li>• 80</li> </ul>                                                                                                                                                                                         |
| 291. | <p>Seçmə tədqiqatı əsasında regionun əhalisinin hər nəfərinə düşən gəliri 0.954 ehtimalla (<math>t=2</math>) 2400 manatla, 2600 manat aralığına düşdüyü müəyyən olunmuşdur. 0.683 ehtimalla hər nəfərə düşən gəlirin həddlərini müəyyənləşdirin.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2400-2500</li> <li>✓ 2450-2550</li> <li>• 2600-2700</li> <li>• 2400-2550</li> <li>• 2450-2600</li> </ul>                                                                                                                                                                      |
| 292. | <p>Bir şəhərin 5 min ailəsindən təsadüfi təkrar qaydada neçəsini seçmək lazımdır ki, 0.997 (<math>t=3</math>) ehtimalla seçmənin orta xətasının son həddi 1 nəfəri, orta kvadratik uzaqlaşması 5 nəfəri ötməsin</p> <p>✓ 225</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 250</li> <li>• 150</li> <li>• 200</li> <li>• 205</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                       |
| 293. | <p>Səhmdar cəmiyyətində peşə xəstəliyi olan fəhlələrin çəkisini müəyyənləşdirmək məqsədilə təkrar seçmə həyata keçirilmişdir. Bu zaman hissə üçün dispersiya 115-ə bərabər olmuşdur. Seçmənin xətasının 6%-dən çox olmaması şərti ilə 0,954 (<math>t=2</math>) ehtimalla seçilənlərin zəruri sayını hesablayın.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 11</li> <li>• 12</li> <li>✓ 13</li> <li>• 14</li> <li>• 10</li> </ul>                                                                                                                                          |
| 294. | <p>Seçmə tədqiqatı əsasında regionun əhalisinin hər nəfərinə düşən gəliri 0.954 ehtimalla 2050 manatla, 2150 manat aralığına düşdüyünü bilərək, seçmənin orta xətasını hesablayın.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 200</li> <li>✓ 25</li> <li>• 50</li> <li>• 100</li> <li>• 150</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 295. | <p>Seçilənlərin sayının 5 ədəd olduğunu bilərək əlamətin hissəsi üçün seçmənin orta xətasını müəyyən edin (əmsalla).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

- 0.16
- 0.30
- 0.8
- 0.5
- ✓ 0.22

**296.** 36 seçilmiş vahiddən 90%-i I növdədir. 0.954 ehtimalla bütün partiyada I növün xüsusi çəkisinin son həddini müəyyən edin.

- 132.4
- 0.2
- 42158
- ✓ 0.1
- 130.9

**297.** Seçmə metodu ilə əhalinin mənzil şəraitinin öyrənilməsi nəticəsində müəyyən olunmuşdur ki, sosial normativlərə uyğun mənzillə təmin edilməyən insanların xüsusi çəkisi 25%, seçmənin orta xətası 3% olmuşdur. Etibarlılıq əmsalının 3 qiymətində ümumi məcmu üçün yuxarı həddi hesablayın:

- 25%,
- 25%,
- 15%,
- ✓ 34%,
- 35%,

**298.** Firmanın istehsal etdiyi 16000 ədəd məhsulun 1600-ü təsadüfi təkrar olmayan qaydada seçilmiş və onun 40 ədədinin zay məhsul olduğu müəyyən olunmuşdur. 0.997 ehtimalla bütün məhsul üzrə zay məhsulun etibarlılıq intervalını tapın.

- $1.4\% \leq p \leq 5.6\%$
- ✓  $1.4\% \leq p \leq 3.6\%$
- $2.4\% \leq p \leq 3.6\%$
- $8.6\% \leq p \leq 31.4\%$
- $p \leq 3.4\%$

**299.** Bir firmanın 1000 işçisinin yaşını öyrənmək üçün onlardan neçəsini seçmək (təkrar qaydada) lazımdır ki, seçmə dispersiya 54, 0.954 ehtimalla seçmənin xəta-sının son həddi 1 ildən çox olmasın.

- 140
- ✓ 216
- 253
- 159
- 156

**300.** Seçmənin xətasının son həddi 1%, orta kvadratik kənarlaşma – 5%-dir. 0,954 ehtimalla seçmənin zəruri həcmi müəyyən edin:

- ✓ 100 vahid;
- 200 vahid;
- 170 vahid
- 250 vahid;
- 80 vahid;

**301.** Seçmənin xətasının son həddi – 2%, dispersiya -25-ə bərabərdir. 0,997 ehtimalla seçmənin zəruri həcmi müəyyən edin:

- 112 vahid;
- 33 vahid
- 25 vahid;
- ✓ 56 vahid;
- 112 vahid;

**302.** Seçmə xətasının 1-dən çox olmaması, dispersiyanın 144-ə bərabər olması halında seçilənlərin zəruri sayını tapın. ( $t=2$ )

- 598

- 144
- ✓ 576
- 123
- 36

303. Seçmə xətasının 0,1-dən çox olmaması, dispersiyanın 1,44-ə bərabər olması halında seçilənlərin zəruri sayını tapın. ( $t=1$ )

- ✓ 144
- 113
- 198
- 153
- 123

304. Xətanın son həddinin 0,1-dən çox olmaması və dispersiyanın isə 2,25-ə bərabər olması halında seçilənlərin zəruri sayını tapın. ( $t=1$ )

- 213
- 312
- 287
- 253
- ✓ 225

305. Verilənlərdən hansı təsadüfi təkrar olmayan seçmənin əsas xüsusiyyətlərinə aiddir?

- seçmə prosesi başa çatana qədər baş məcmu vahidlərinin sayının azalması
- təsadüfi təkrar olmayan seçmənin xətasının hesablanması
- təsadüfi təkrar olmayan seçmədə subyektivliyə üstünlük verilməsi
- ✓ baş məcmu vahidlərinin seçmə məcmuna bir dəfə düşmə ehtimalının saxlanması
- seçmə prosesində ən kiçik kvadratlar metodunun tətbiqi

306. Seçmənin xətasının son həddi 5%, dispersiya 50-ə bərabərdir. 0,997 ehtimalla seçmənin zəruri həcmi müəyyən edin:

- ✓ 18
- 13
- 30
- 50
- 25

307. Seçmənin xətasının son həddi 2%, orta kvadratik kənarlaşma 5%-dir. 0,683 ehtimalla seçmənin zəruri həcmi müəyyən edin

- 150
- ✓ 100
- 200
- 70
- 170

308. Verilənlərdən hansı təsadüfi təkrar seçmənin əsas xüsusiyyətlərinə aiddir

- ✓ baş məcmu vahidlərinin seçmə məcmuna bir neçə dəfə düşmə ehtimalının saxlanması,
- seçmə prosesi başa çatana qədər baş məcmu vahidlərinin sayının azalması,
- təsadüfi təkrar seçmənin təsadüflüklə əlaqəsinin aradan qaldırılması.
- təsadüfi təkrar seçmənin digər statistik metodlarla uzlaşdırılması,
- təsadüfi təkrar seçmənin təkrar olmayan seçmə ilə əlaqələndirilməsi,

309. Verilənlərdən hansı seçməyə xas olan xətdir?

- ✓ Reprezentativ;
- Orta xəta.
- Qeyd;
- Təsadüfi;
- Sistematik;

310. Tipik seçmə zamanı seçmə xətasının qiyməti az olur. Çünki onu hesablayarkən istifadə olunur:
- Qrupdaxili dispersiyadan;
  - Heç birindən
  - ✓ Orta qrupdaxili dispersiyadan;
  - Əlamətin ümumi dispersiyadan;
  - Qruplararası dispersiyadan;
311. Seçmə müşahidəsinin məlumatlarına görə hər hansı orta kəmiyyət hesablanır. Əgər ehtimal yüksəlsə, xətanın son həddi hansı istiqamətdə dəyişər?
- ✓ Artar;
  - heç biri
  - o-ra bərabərləşər;
  - Dəyişməz;
  - Azalar;
312. Seçmə xətasının həcmi asılıdır:
- ✓ Seçmənin həcmindən;
  - Heç birindən
  - Vahidlərin ifadə formasından;
  - Parametrin ölçülmə vahidlərindən;
  - Parametrin özünün həcmindən;
313. Ehtimal qiymətinin yüksəlməsi:
- Dəyişdirməz;
  - 0-ra bərabər edər;
  - Seçmə xətasını azaldar;
  - ✓ Seçmə xətasını artırır;
  - Heç biri
314. Etibarlılıq qiyməti 3 seçilənlərin sayı 100, dispersiyanın qiyməti 225 olduğu halda, xətanın son həddini hesablayın:
- ✓ 4.5;
  - 2.8;
  - 1.5;
  - 1.8;
  - 2.5;
315. Əgər baş məcmudan seçməyə elementlər püşkatma yolu ilə seçilirsə, onda bu:
- ✓ Təsadüfə seçmə;
  - Kombinasional seçmə
  - Tipik seçmə;
  - Mexaniki seçmə;
  - Seriyalı seçmə;
316. Əlamətin dispersiyası artarsa, reprezentativ xətanın orta qiyməti necə dəyişər ?
- ✓ Artar
  - 0 – ra bərabər olar
  - Asılılıq yoxdur
  - Dəyişməz
  - Azalar
317. Xətanın son həddinin 0,5-dən çox olmaması və dispersiyanın isə 1,25-ə bərabər olması halında seçilənlərin zəruri sayını tapın. ( $t=3$ )

- ✓ 45
- 55
- 25
- 35
- 15

318. Seçmə xətasının 0,2-dən çox olmaması, dispersiyanın 2,45-ə bərabər olması halında seçilənlərin zəruri sayını tapın. ( $t=2$ )

- 225
- 115
- ✓ 245
- 240
- 144

319. Seçmə xətasının son həddi 2%, dispersiya 25% olduğunu bilərək, 0.997 ehtimalla seçilənlərin zəruri sayını müəyyən edin.

- ✓ 56 vahid;
- 78 vahid;
- 50 vahid;
- 10 vahid;
- 90 vahid.

320. Verilənlərdən hansı seçmə müşahidəsində təsadüfi reprezentativ xətanın minimuma endirilməsini təmin edir?

- ✓ seçilənlərin sayını artırmaq,
- nisbi xətanı düzgün hesablamaq,
- birbaşa xətanı nəzərə almamaq.
- mütləq və nisbi xətanı fərqləndirmək,
- mütləq xətanı nisbi xəta ilə əlaqələndirmək,

321. q

Verilmiş qiymətlər halında seçmə xətasının son həddini tapın:

$$t=2, n=100, \sigma = 5$$

- 3.5
- 2.5
- ✓ 1
- 10
- 2

322. Seçmə metodunun fundamental prinsipi hansıdır

- Baş məcmudan bütün vahidlərin öyrənilməsi
- Seçməyə düşən bütün elementlərin öyrənilməsi
- ✓ Baş məcmudan seçmə elementlərin seçilməsinin təsadüflüyü
- Seçməyə düşən elementlərin bir hissəsinin öyrənilməsi
- Baş məcmudan seçməyə elementlərin seçilməsinin istiqamətləndirilməsi

323. Kiçik seçmə – həcmi

- 30-dan çoxdur
- 50 vahiddir
- ✓ 30 vahiddən çox deyildir
- 100-ə qədərdir
- 100-dən çoxdur

324. Nəticə əlamətinin orta qiymətinin 85,5 amil əlamətinin orta qiymətinin 8,8 a1 parametrlinin (0.087) olduğunu bilərək elastiklik əmsalını hesablayın
- -0.08
  - 0.65
  - ✓ 0.009
  - -0.07
  - 0.79
325. Nəticə əlamətinin orta qiymətinin 87,5 amil əlamətinin orta qiymətinin 11,8, a1 parametrlinin 1,87 olduğunu bilərək elastiklik əmsalını hesablayın:
- ✓ 0.25
  - -0.16
  - 0.35
  - 0.68
  - -38
326. Verilən metodlardan hansı hadisələr arasındakı əlaqənin mövcudluğu və istiqamətini müəyyənləşdirməyə imkan verir?
- Indeks;
  - ✓ Reqrressiya;
  - Korrelyasiya.
  - Qruplaşdırma;
  - Orta kəmiyyətlər;
327. Verilmiş qiymətlər halında hissə üçün seçmə xətasının son həddini tapın:  $t=2$ ,  $n=100$ , .
- 42065
  - ✓ 1
  - 42126
  - 3
  - 42038
328. Amil əlamətinin 1 faiz dəyişməsi hesabına nəticə əlamətinin orta hesabla neçə faiz dəyişməsini xarakterizə edən göstərici necə adlanır?
- 1 % nisbi artımın mütləq qiyməti;
  - empirik korrelyasiya əmsalı;
  - ✓ elastiklik əmsalı;
  - assosiasiya əmsalı;
  - korrelyasiya nisbəti
329. Əlamətlər arasında əlaqənin determinasiya əmsalı 62%-dir. Korrelyasiya əmsalı nəyə bərabərdir?
- 0.615
  - 0,620;
  - ✓ 0,787;
  - Cavab yoxdur.
  - 0,384;
330. Reklama məsrəflər və satışın həcmi haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir:

| x  | y  |
|----|----|
| 3  | 11 |
| 4  | 1  |
| 5  | 9  |
| 9  | 8  |
| 14 | 3  |

Əlaqənin sıxlığını müəyyənləşdirin:

- ✓ -0.37
- 0.7
- 0.87
- -0.78
- 0.56

331. Uyğun gələn işarələrin sayının 8, uyğun gəlməyən işarələrin sayının 3 olduğunu qəbul edərək əlaqənin sıxlığını müəyyən edin.

- 1.0
- 42005
- 0.60
- ✓ 0.45
- 0.5

332. düzxətli əlaqə modeli  $\bar{y}=20.2+2.46X$  kimidir

Verilənlər: işçilərin iş stajı və günlük əmək haqqı

| Fəhlə-<br>nin<br>tabel<br><br>nömrə-<br>si | Fəhlənin iş<br>stajı, il | Fəhlənin günlük<br>əmək<br>haqqı, man |
|--------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------|
| 1                                          | 2                        | 25                                    |
| 2                                          | 3                        | 28                                    |
| 3                                          | 4                        | 30                                    |
| 4                                          | 5                        | 32                                    |
| 5                                          | 6                        | 35                                    |
| 6                                          | 8                        | 40                                    |
| <u>Yekun</u>                               | 28                       | 190                                   |

Düzxətli əlaqə tənliyi əsasında 1-ci fəhlə üzrə nəzəri səviyyəni (əmək haqqını) hesablamalı

- 21.28
- 19.98
- 29.58
- 31.18
- ✓ 25.12

333. düzxətli əlaqə modeli  $\bar{y}=20.2+2.46X$  kimidir

Verilənlər işçilərin iş stajı və günlük əmək haqqı

| Fəhlə-<br>nin<br>tabel<br><br>nömrə-<br>si | Fəhlənin iş<br>stajı, il | Fəhlənin günlük<br>əmək<br>haqqı, man |
|--------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------|
| 1                                          | 2                        | 25                                    |
| 2                                          | 3                        | 28                                    |
| 3                                          | 4                        | 30                                    |
| 4                                          | 5                        | 32                                    |
| 5                                          | 6                        | 35                                    |
| 6                                          | 8                        | 40                                    |
| <u>Yekun</u>                               | 28                       | 190                                   |

Düzxətli əlaqə tənliyi əsasında 2-ci fəhlə üzrə nəzəri səviyyəni (əmək haqqını) hesablamalı

- 29.98
- 31.48
- 25.12
- ✓ 27.58
- 24.28

334.  $\sum x = 70$   $\sum y = 50$   $\sum xy = 320$   $\sum x^2 = 500$   $\sum y^2 = 500$   $n = 10$  olarsa, korrelyasiya əmsalını tapın :

- -0.9
- 1.0
- ✓ -0.6
- 0.7
- 0.1

335. b

$\bar{x} = 40$   $E = 0,8$   $\bar{y} = 10$  olarsa,  $a_1$  – parametrini tapın :

- ✓ 0.2
- 2
- 1.3
- 1
- 0.7

336.  $\sum x = 500$   $\sum xy = 1800$   $\sum y = 30$   $\sum x^2 = 29000$   $\sum y^2 = 130$   $n = 10$  Korrelyasiya əmsalını qiymətinin tapın : ( 0,01 dəqiqliklə )

- ✓ .75
- .3
- .59
- .95
- .8

337. Bir işləyəne əmək məhsuldarlığı və hazır məhsul istehsalı arasında reqressiya tənliyi aşağıdakı kimi olmuşdur.  $y=2,02+0,79x$  bu o deməkdir ki məhsul istehsalının 1 manat artması zamanı bir işləyəne orta hesabla əmək məhsuldarlığı  $\neg$  \_\_\_\_\_ artar.
- 2 dəfə
  - 2.2 manat
  - ✓ 0.79 manat
  - 2.79 manat
  - 79.6 manat
338. Amil əlamətinin orta kəmiyyəti 3, nəticə əlamətinin orta kəmiyyəti 2, amil və nəticə əlamətlərinin hasilinin orta kəmiyyəti 6.8, amil əlamətinin dispersiyası 0.25, nəticə əlamətinin dispersiyasının isə 4 olduğunu bilərək korrelyasiya əmsalını hesablayın.
- 0.5
  - 0.7
  - 0.9
  - 0.6
  - ✓ 0.8
339. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:
- Fexner əmsalı amil və nəticə əlamətlərinin ayrı-ayrı qiymətlərinin onların kvadratlarının cəmindən kənarlaşmalarını göstərən işarələrin müqayisəsi əsasında hesablanır,
  - Fexner əmsalı amil və nəticə əlamətlərinin ayrı-ayrı qiymətlərinin kvadrat kökündən alınan işarələrin müqayisəsi əsasında hesablanır.
  - ✓ Fexner əmsalı amil və nəticə əlamətlərinin ayrı-ayrı qiymətlərinin onların orta kəmiyyətindən kənarlaşmalarını göstərən işarələrin müqayisəsi əsasında hesablanır,
  - Fexner əmsalı amil və nəticə əlamətlərinin ayrı-ayrı qiymətlərinin kvadratlarının cəmindən alınan işarələrin müqayisəsi əsasında hesablanır,
  - Fexner əmsalı amil və nəticə əlamətlərinin orta kəmiyyətinin müqayisəsi əsasında hesablanır,
340. İkidən çox atributiv əlamətlər arasında əlaqənin sıxlığını ölçmək üçün hansı əmsaldan istifadə edilir?
- ✓ K.Pirsonun qarşılıqlı qovuşma əmsalından,
  - belə əmsal yoxdur.
  - kontingensiya və konkordasiya əmsalından
  - assosasiya və konkordasiya əmsalından,
  - K.Pirsonun qarşılıqlı qovuşma və assosasiya əmsalından,
341. Reqressiya tənliyinin qurulması zamanı tənliyin parametrlərini tapmaq üçün statistikada hansı usuldan istifadə olunur?
- ✓ Ən kiçik kvadratlar üsulu
  - Qruplaşdırma üsulu
  - Korrelyasiya üsulu
  - Qrafik usulu
  - İndeks üsulu
342. Qoşa korrelyasiyanın xətti əmsalı 0,68-ə bərabərdir. Determinasiya əmsalının səviyyəsini tapın:
- 68,0%;
  - .4424
  - 82,46%;
  - ✓ 46,24%;
  - 147,06%;
343. Xətti korrelyasiya əmsalının qiyməti 0,74 olarsa, determinasiya əmsalını tapın:
- ✓ .548
  - .453
  - .877
  - .825
  - .74

344. Empirik korrelyasiya nisbətinin qiymətləndirilməsi hansı cədvəl əsasında aparılır :
- ✓ Çeddok
  - Vurma
  - Leqarifmik
  - Pifaqor
  - Mendeleyev
345. Əlamətlər arasında əlaqənin determinasiya əmsalı 82%-dir. Korrelyasiya əmsalı nəyə bərabərdir?
- 0.591
  - 1.000
  - ✓ 0.905
  - 0.180
  - 0.820
346. 12 səviyyədən ibarət olan dinamika sırasında neçə beşillik sürüşkən orta kəmiyyət hesablamaq olar:
- 6
  - 12
  - ✓ 8
  - 3
  - 5
347. İki amil arasındakı əlaqənin reqressiya modeli  $\hat{y}_x = 75 + 15 \cdot X$  kimi alınmışdır. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:
- nəticə əlamətinin bir vahid artması amil əlamətini orta hesabla 15 vahid artırır,
  - nəticə əlamətinin bir vahid artması amil əlamətinin orta hesabla 75 vahid artırır,
  - ✓ amil əlamətinin bir vahid artması nəticə əlamətinin orta hesabla 15 vahid artırır,
  - amil əlaməti 15 vahid artır.
  - əlamətlər arasındakı əlaqə əyrixətlidir,
348. İki amil arasındakı əlaqənin reqressiya modeli  $\hat{y}_x = -2.5 + 3 \cdot X$  kimi alınmışdır. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:
- əlamətlər arasındakı əlaqə əyrixətlidir,
  - amil əlaməti 3 vahid artır.
  - ✓ amil əlamətinin bir vahid artması nəticə əlamətinin orta hesabla 3 vahid artırır,
  - nəticə əlamətinin bir vahid artması amil əlamətinin orta hesabla 2.5 vahid azaldır,
  - nəticə əlamətinin bir vahid artması amil əlamətini orta hesabla 3 vahid artırır,
349. İki amil arasındakı əlaqənin reqressiya modeli  $\hat{y}_x = 0.5 - 2 \cdot X$  kimi alınmışdır. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:
- əlamətlər arasındakı əlaqə düzxətlidir,
  - amil əlaməti 2 vahid azalır.
  - ✓ amil əlamətinin bir vahid artması nəticə əlamətinin orta hesabla 2 vahid azaldır,
  - nəticə əlamətinin bir vahid artması amil əlamətinin orta hesabla 2 vahid azaldır,
  - nəticə əlamətinin bir vahid artması amil əlamətini orta hesabla 0.5 vahid artırır,
350. İki alternativ əlamət arasındakı əlaqənin sıxlığı hansı əmsalların köməyi ilə qiymətləndirilir?
- ✓ assosiasiya və kontingensiya əmsalları
  - Pirsunun qarşılıqlı qovuşma və konkordasiya əmsalları.
  - empirik determinasiya və elastiklik əmsalları,
  - Cuprovun qarşılıqlı qovuşma və empirik determinasiya əmsalları,
  - Fexner və xətti reqressiya əmsalları,
351. İki əlamət arasındakı xətti asılılığın sıxlığını səciyyələndirən göstərici statistikada necə adlanır?
- empirik determinasiya əmsalı.
  - empirik korrelyasiya əmsalı,

- ✓ qoşa (xətti) korrelyasiya əmsalı,
  - qoşa (xətti) mütləq dəyişmə əmsalı,
  - elastiklik əmsalı,
352. Biramilli düzxətli reqressiya modelinin parametrinin iqtisadi şərhini verərkən hansı əmsaldan istifadə edilir?
- assosiasiya əmsalından,
  - ✓ elastiklik əmsalından,
  - konkordasiya və elastiklik əmsalından,
  - elastiklik və kontingensiya əmsalından
  - belə əmsal yoxdur.
353. Reqressiya tənliyini qurmaq üçün aşağıdakı şərt ödənilməlidir:
- Yalnız amil əlaməti kəmiyyət əlaməti olmalıdır;
  - Yalnız amil əlaməti keyfiyyət əlaməti olmalıdır.
  - ✓ Hər iki əlamət kəmiyyət əlaməti olmalıdır;
  - Hər iki əlamət keyfiyyət əlaməti olmalıdır;
  - Yalnız nəticə əlaməti kəmiyyət əlaməti olmalıdır ;
354. Orta qrupdaxili dispersiya xarakterizə edir:
- Qruplaşdırma əlamətinin variasiyasını
  - ✓ Təsadüfi variasiyanı;
  - Bütün amillərin təsiri nəticəsində ümumi variasiyanı;
  - Amil əlamətinin təsiri altında öyrənilən əlamətin kəmiyyətində yaranan fərqləri;
  - Nəticə əlamətinin variasiyasını;
355. Determinasiya əmsalı aşağıdakı aralıqların hansında qiymət alır:
- ✓  $\{0;+1\}$
  - $(-1;0)$
  - $(-1;+1)$
  - $(3;5)$
  - $(1;10)$
356. Ən kiçik kvadratlar üsulu istifadə olunur:
- Əlaqənin mövcudluğunu müəyyənləşdirmək üçün;
  - ✓ Reqressiya tənliyinin parametrlərinin qiymətləndirilməsi üçün;
  - Əlaqə sıxlığının kəmiyyət qiymətləndirilməsi üçün;
  - Əlaqənin analitik ifadəsi üçün;
  - Əlaqənin mövcudluğunu aşkarlamaq üçün;
357. Əgər iki keyfiyyət əlamətləri arasında əlaqə sıxlığı ölçülürsə, onda bu göstəricilərin hansından istifadə olunmur?
- Ranq korrelyasiya əmsalı
  - ✓ Xətti korrelyasiya əmsalı;
  - Çuprovun qarşılıqlı qovuşma əmsalı;
  - Assosiasiya əmsalı;
  - Kontingensiya əmsalı;
358. Korellyasiya əmsalının verilən qiymətlərindən hansı əlaqənin düzxətli olduğunu göstərir?
- -0.456
  - -0.081
  - ✓ 0.981
  - -0.0981
  - -0.981

**359.** Bir neçə əlamət arasında əlaqənin istiqaməti və sıxlığını hansı əmsal xarakterizə edir?

- ✓ Çoxluq korrelyasiya əmsalı;
- Ranq korrelyasiya əmsalı;
- Konkordasiya əmsalı;
- Xüsusi korrelyasiya əmsalı;
- Qoşa korrelyasiya əmsalı;

**360.** Statsitik asılılıq:

- ✓ Əlamətin bir qiymətinə nəticə əlamətinin orta qiyməti uyğun gəlir;
- Əlamətin qiyməti ilə nəticə əlaməti arasında asılılıq yoxdur
- Əlamətin bir qiymətinə 2 qiyməti uyğun gəlir;
- Əlamətin bir qiymətinə digər əlamətin müəyyən qiymətləri uyğun gəlir;
- Əlamətin bir qiymətinə digər əlamətin yalnız bir qiyməti uyğun gəlir;

**361.** Korrelyasiya əlaqəsi – bu:

- Müşahidələrin çoxluğu halında səbəb asılılığının növüdür;
- Nəticə əlamətinin yalnız bir amil əlamətindən asılılığıdır
- ✓ Nəticə əlamətinin orta qiymətinin amil əlamətinin dəyişməsindən asılılığıdır;
- Nəticə əlamətinin qiyməti amil əlamətindən asılı deyil;
- Nəticə əlamətinin bir neçə qiymətinə uyğun gələn səbəb asılılığıdır;

**362.** Istiqamətinə görə əlaqələr necə olur?

- Mülayim;
- Xətti;
- Qeyri-xətti.
- Düz xətti;
- ✓ Düz;

**363.** İki əlamət arasındakı əlaqənin istiqamətini və sıxlığını hansı əmsal xarakterizə edir?

- Konkordasiya əmsalı;
- Ranq korrelyasiya əmsalı.
- ✓ Qoşa korrelyasiya əmsalı;
- Xüsusi korrelyasiya əmsalı;
- Çoxluq korrelyasiya əmsalı;

**364.** Aşağıdakılardan hansı funksional əlaqənin mahiyyətinə uyğun gəlir?

- ✓ Amil əlamətinin bir qiymətinə nəticə əlamətinin bir qiyməti uyğun gəlir;
- Riyazi ifadəyə malik olan əlaqədir.
- Bir neçə əlamət arasında əlaqədir;
- Amil əlamətinin bir qiymətinə nəticə əlamətinin bir neçə qiyməti uğundur;
- İki əlamət arasında əlaqədir;

**365.** Analitik ifadəyə görə əlaqələr hansı əlaqələrə bölünür?

- ✓ Əyrixətli və düzxətli əlaqəyə.
- Düzxətli əlaqəyə;
- Əyrixətli əlaqəyə;
- Sıx əlaqəyə;
- Tərs əlaqəyə;

**366.** Əlaqənin analitik ifadəsi verilən hansı təhlil metodu ilə müəyyənləşdirilir?

- Yekunlaşdırma;
- Dinamika.

- Korrelyasiya;
- ✓ Reqressiya;
- Qruplaşdırma

367. Artım sürəti (əmsalı) xarakterizə edir

- Vaxt vahidində sıranın səviyyəsinin dəyişməsinin nisbi sürətini
- Zamanda hadisənin inkişafının mütləq artımını
- ✓ Sıranın səviyyəsinin dəyişmə intensivliyini
- Göstəricinin dəyişmə sürətini
- Vaxt vahidində dinamika sırasının səviyyəsinin orta hesabla neçə dəfə dəyişməsinə

368. Respublikada sərnəşin daşımaları haqqında məlumatlar əsasında 2003-2009-cu illərdə onun dinamikasının  $Y=100 \cdot 1,8t$  tənliyi ilə ifadə olunduğu müəyyənəndir. Bu tənliyin parametrlərindən istifadə edərək, 2004-cü il üçün sərnəşin daşımalarının həcmi müəyyən edin:

- 216;
- 127.21
- 125,97;
- ✓ 360;
- 116,64;

369. 2011-ci il üzrə əsas qaydada nisbi artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində məl.əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl.əti istehsalı, min. ton. |
|-------|------------------------------|
| 2009  | 44                           |
| 2010  | 46                           |
| 2011  | 48                           |
| 2012  | 50                           |
| 2013  | 52                           |

- 4.8%
- 9.5%
- 4%
- ✓ 9.1%
- 9.8%

370. 2006-2011-ci illərdə mülkiyyət növləri üzrə müəssisələrin sayı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir (yanvarın 1-nə).

| İllər                        | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 |
|------------------------------|------|------|------|------|------|------|
| Müəssisələrin<br>sayı, vahid | 1845 | 4556 | 5458 | 6690 | 8057 | 8105 |

Bu dinamika sırasının hansı növünə aiddir

- fasiləli
- birdəfəlik
- tsiklik

- dövrü
- ✓ an

371. 2012-2015- ci illər üzrə firmanın debitor borcları üzrə silsiləvi qaydada hesablanmış mütləq artımları 5, -6, 3 və 2 olmuşdur. Bunlar əsasında 2012-ci illə müqayisədə 2015-ci ildə firmanın debitor borclarının mütləq artımını müəyyən edin.

- 5
- ✓ 4
- 3
- 2
- 6

372. Aylar üzrə məhsul istehsalı haqqında aşağıdakı məlumat verilmişdir.

| Aylar | Məhsul istehsalı (ədəd) |
|-------|-------------------------|
| 1     | 20                      |
| 2     | 25                      |
| 3     | 36                      |
| 4     | 37                      |
| 5     | 52                      |

Verilmiş dinamika sırası:

- Bərabər fasiləli an dinamika sırasıdır;
- ✓ Bərabər fasiləli sıradır;
- Bərabər olmayan fasiləli sırasıdır
- Qeyri-bərabər diskret sıradır
- Bərabər olmayan fasilələrle an dinamika sırası;

373. İstehsal edilmiş məhsul haqqında aşağıdakı məlumat verilmişdir.

| Aylar | Məhsul istehsalı (ədəd) |
|-------|-------------------------|
| 1     | 20                      |
| 2     | 25                      |
| 3     | 36                      |
| 4     | 37                      |
| 5     | 52                      |

Orta mütləq artımı hesablayın:

- ✓ 8
- 7
- 5
- 6
- 3

374. 2007-2010-cu illər üzrə şəxsi istehlakın dəyişimi tempi aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

| İllər | Əsas qaydada son istehlakın dəyişməsi tempi |
|-------|---------------------------------------------|
| 2007  | -                                           |
| 2008  | 1.234                                       |
| 2009  | 0.856                                       |
| 2010  | 1.029                                       |

Bu məlumatlara əsasən 2009-cu ilə müqayisədə 2010-cu ildə şəxsi istehlakın dəyişməsini hesablayın

- ✓ 20.2% artmışdır,
- 20.2% azalmışdır,
- dəyişməmişdir
- 30% azalmışdır
- 20% artmışdır

375. 2005-2009-cu illərdə kiçik sahibkarlıq subyektinin ayaqqabı istehsalı üzrə aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| İllər | Ayaqqabı istehsalı, ədəd |
|-------|--------------------------|
| 2005  | 200                      |
| 2006  | 300                      |
| 2007  | 100                      |
| 2008  | 400                      |
| 2009  | 900                      |

Bu məlumatlara əsasən dinamika sırasının növünü müəyyən edin:

- ✓ fasiləli,
- qısamüddətli
- müşahidə olunmayan,
- tsiklik,
- an

376. Mart ayının birinci 10 günlüyü üzrə məhsul istehsalı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Günlər                 | 1  | 2  | 3  | 4  | 5  | 6  | 7  | 8  | 9  | 10 |
|------------------------|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| Məhsul istehsalı, ədəd | 80 | 79 | 84 | 88 | 80 | 81 | 78 | 77 | 82 | 83 |

Beş səviyyəli sürüşkən orta kəmiyyətlə sıranı hamarlaşdırarkən ilk səviyyə nəyə bərabər olacaqdır?

- 81.2
- 80.2
- ✓ 82.2
- 82.1
- 83.2

377. 2007-ci ilə müqayisədə Ümumi Daxili Məhsulun artım sürəti verilmişdir: 2007-100, 2008-1.35, 2009-0.8, 2010-1.2. Bunlara əsasən 2009-cu ilə müqayisədə 2010-cu ildə Ümumi Daxili Məhsulun dinamikasını hesablayın:

- 0.2
- 18994
- ✓ 1.5
- 20090
- 2.6

378. Pərakəndə ticarətdə əmtəə ehtiyatları haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: 2005-ci ilin 1 yanvarına - 6, 2005-ci ilin 1 aprelinə - 5, 2005-ci ilin 1 avqustuna - 4, 2005-ci ilin 1 sentyabrına -5, 2006-cı ilin 1 yanvarına - 8 Bu məlumatlara əsasən 2005-ci il üzrə ehtiyatların orta həcmi hesablayın:

- 42040
- 5.0
- ✓ 5.4

- 42068
- 42009

379. Hesabat dövrünün yanvar –mart ayları üzrə əsas artım əmsalları 1.2; 0.9; 1.1; verilmişdir . mart ayının silsiləvi artım əmsalını hesablayın.

- ✓ 1.22
- 1.19.
- 0.75
- 0.82
- 0.92

380. Əhalinin gəlirlərinin həcmnin silsiləvi qaydada hesablanmış dəyişməsi belə olmuşdur. 2009-120%, 2010-80%, 2011-125%. Bu məlumatlara əsasən 2008-cı illə müqayisədə 2011-ci ildə əhalinin gəlirlərinin həcmnin dəyişməsinin hesablayın.

- ✓ 1.2
- 0.5
- 42125
- 45658
- 42064

381. Əhalinin istehlakının həcmnin əsas qaydada hesablanmış dəyişməsi belə olmuşdur. 2009-130%, 2010-80%, 2011-120%. Bu məlumatlara əsasən 2010-cu illə müqayisədə 2011-ci ildə əhalinin istehlakının həcmnin dəyişməsinin hesablayın.

- 42125
- 0.3
- ✓ 1.5
- 0.62
- 45658

382. 2013-cü il üzrə silsiləvi qaydada nisbi artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə “A” bölgəsində məl əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- 9.5
- 4.9
- 4.8
- 9.1
- ✓ 4

383. 2012-ci il üzrə silsiləvi qaydada nisbi artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə “A” bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- ✓ 4.2
- 4.9
- 4.8
- 9.1
- 9.5

384. 2011-ci il üzrə silsiləvi qaydada nisbi artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə “A” bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- ✓ 4.3
- 3.6
- 9.5
- 4.8
- 9.1

385. 2013-cü il üzrə silsiləvi qaydada mütləq artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə “A” bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- 3
- 6
- ✓ 2
- 8

- 4

386. Nisbi artım xarakterizə edir :

- ✓ Vaxt vahidində sıranın nisbi dəyişmə sürətini
- Vaxt vahidində dinamika sırasının səviyyəsinin orta hesabla neçə dəfə dəyişməsinə
- Zamanda hadisənin inkişaf sürətini
- Sıranın səviyyəsinin dəyişmə intensivliyini
- Göstəricinin dəyişmə sürətini

387. Artım sürəti (əmsalı) xarakterizə edir

- ✓ Sıranın səviyyəsinin dəyişmə intensivliyini
- Vaxt vahidində dinamika sırasının səviyyəsinin orta hesabla neçə dəfə dəyişməsinə
- Zamanda hadisənin inkişaf sürətini
- Vaxt vahidində sıranın səviyyəsinin dəyişməsinin nisbi sürətini
- Göstəricinin dəyişmə sürətini

388. Sentyabr ayının birinci 10 günlüyü üzrə toplanılan alma haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

|                       |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |
|-----------------------|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|
| Günlər                | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9  | 10 |
| Toplanılan<br>alma, t | 8 | 9 | 7 | 8 | 8 | 6 | 6 | 9 | 10 | 11 |

Üç səviyyəli sürüşkən orta kəmiyyətlə sıranı hamarlaşdırarkən ilk səviyyə nəyə bərabər olacaqdır?

- 6
- 10
- ✓ 8
- 9
- 7

389. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:

- əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə vurduqda son dövrün əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,
- əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə böldükdə son dövrün əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır.
- ✓ silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə vurduqda son dövrün əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,
- silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə vurduqda son dövrün silsiləviqaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,
- silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə böldükdə son dövrün əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,

390. Qeyri-bərabər fasiləli an dinamika sırasının orta səviyyəsi orta kəmiyyətin hansı düsturu ilə hesablanır?

- hesabi orta kəmiyyətin sadə düsturu ilə,
- hesabi orta kəmiyyətin çəkili düsturu ilə,
- ✓ xronoloji orta kəmiyyətin çəkili düsturu ilə,
- orta kvadratik uzaqlaşmanın sadə düsturu ilə.
- xronoloji orta kəmiyyətin sadə düsturu ilə,

391. 2009-cu ildə enerji istehlakının 24 mln.kvt. saat, 2010-cu ildə 42 mln. kvtsaat olduğunu bilərək bir faiz nisbi artımın mütləq qiymətini hesablayın:

- ✓ 0.24
- 0.234
- 0.243
- 0.23
- 0.25

392. Orta kəmiyyətlərin hansından fasiləli dinamika sıralarında orta səviyyəni müəyyənləşdirmək üçün istifadə olunur:

- Kvadratik orta;
- Həndəsi orta;
- ✓ Hesabi orta
- Quruluş orta;
- Harmonik orta;

393. 2013-cü il üzrə əsas qaydada mütləq artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində məl.əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl.əti istehsalı , min.ton. |
|-------|------------------------------|
| 2009  | 44                           |
| 2010  | 46                           |
| 2011  | 48                           |
| 2012  | 50                           |
| 2013  | 52                           |

- ✓ 8
- 6
- 3
- 2
- 4

394. 2011-ci il üzrə əsas qaydada mütləq artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində məl.əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl.əti istehsalı , min.ton. |
|-------|------------------------------|
| 2009  | 44                           |
| 2010  | 46                           |
| 2011  | 48                           |
| 2012  | 50                           |
| 2013  | 52                           |

- ✓ 4
- 6
- 3
- 2
- 1

395. Vaxta görə zaman sıraları bölünürlər :

- bərabər və bərabər olmayan
- ✓ an və fasiləli
- xüsusi və aqreqat
- orta və mütləq
- mütləq və nisbi

396. 50 səviyyədən ibarət olan dinamika sırasında neçə beşillik sürüşkən orta kəmiyyət hesablamaq olar:

- ✓ 46
- 25
- 10
- 5
- 35

397. Məhsul istehsalı haqqında məlumatlar hər ayın əvvəlinə qeyri-bərabər fasilələrlə verilmişdirsə, orta məhsul istehsalı orta kəmiyyətin hansı düsturu ilə hesablanır?

- Hesabi ortanın sadə;
- ✓ Xronoloji ortanın çəkili
- Hesabi ortanın çəkili;
- Həndəsi ortanın çəkili.
- Harmonik ortanın sadə;

398. Silsiləvi artım əmsalları: 1,03, 1,035, 1,03, 1,042-ə bərabər olarsa, orta artım sürətini hesablayın.

- 1.069
- 1.230
- ✓ 1.034
- 1.059
- 1.039

399. Verilənlərdən hansı dinamika sırasının ünsürlərinə aiddir

- sıranın səviyyəsi və cari dövr,
- vaxt anı və cari dövr.
- sıranın səviyyəsi və əsas dövr,
- ✓ sıranın səviyyəsi və vaxt anı
- vaxt anı və əsas dövr

400. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:

- bir faiz nisbi artımın mütləq qiyməti ancaq orta illik mütləq artım əsasında hesablanır.
- bir faiz nisbi artımın mütləq qiyməti həm silsiləvi, həm də əsas qaydada hesablanır
- ✓ bir faiz nisbi artımın mütləq qiyməti ancaq silsiləvi qaydada hesablanır,
- bir faiz nisbi artımın mütləq qiyməti ancaq əsas qaydada hesablanır,
- bir faiz nisbi artımın mütləq qiyməti ancaq orta illik nisbi artım əsasında hesablanır,

401. Mütləq artımın müqayisə üçün əsas götürülmüş səviyyəyə nisbətindən alınan göstəriciyə nə ad verirlər?

- Artım sürəti;
- Koordinasiya əmsalı.
- Korrelyasiya nisbəti;
- ✓ Nisbi artım;
- Mütləq artım;

402. Dinamika sırasının səviyyəsi:

- Məcmuda variasiya edən əlamətin müəyyən qiymətidir;
- Göstəricinin orta səviyyəsidir.
- Göstəricilərin siyahısıdır;
- ✓ Müəyyən tarixə və ya zaman anına göstəricinin qiymətidir;
- Göstəricilərin nisbətidir;

403. 2013-cü il üzrə 1 faiz nisbi artımın mütləq qiymətini hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- 0.46
- 0.47
- 0.48
- 0.44
- ✓ 0.50

404. 2013-cü il üzrə əsas qaydada nisbi artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- ✓ 18.2
- 14.8
- 9.1
- 13.6
- 9.5

405. 2012-ci il üzrə əsas qaydada nisbi artımı hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- ✓ 13.6
- 9.1
- 9.5
- 9.8

- 14.8

406. 2013-cü il üzrə silsiləvi qaydada artım sürətini hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- 1.182
- 1.031
- ✓ 1.04
- 1.136
- 1.048

407. 2012-ci il üzrə silsiləvi qaydada artım sürətini hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- ✓ 1.042
- 1.031
- 1.182
- 1.048
- 1.136

408. 2011-ci il üzrə silsiləvi qaydada artım sürətini hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- ✓ 1.043
- 1.031
- 1.182
- 1.045
- 1.136

409. 2013-cü il üzrə əsas qaydada artım sürətini hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min.ton. |
|-------|------------------------------|
| 2009  | 44                           |
| 2010  | 46                           |
| 2011  | 48                           |
| 2012  | 50                           |
| 2013  | 52                           |

- 1.045
- 1.031
- ✓ 1.182
- 1.136
- 1.041

410. 2012-ci il üzrə əsas qaydada artım sürətini hesablayın

2009-2013-cü illərdə "A" bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı

| İllər | Məl əti istehsalı , min.ton. |
|-------|------------------------------|
| 2009  | 44                           |
| 2010  | 46                           |
| 2011  | 48                           |
| 2012  | 50                           |
| 2013  | 52                           |

- 1.087
- 1.031
- ✓ 1.136
- 1.041
- 1.045

411. 2011-ci il üzrə əsas qaydada artım sürətini hesablayın

**2009-2013-cü illərdə “A” bölgəsində mal əti  
(kəsilmiş çəkiddə) istehsalı**

| İllər | Məl əti istehsalı , min. ton. |
|-------|-------------------------------|
| 2009  | 44                            |
| 2010  | 46                            |
| 2011  | 48                            |
| 2012  | 50                            |
| 2013  | 52                            |

- 1.045
- 1.087
- ✓ 1.091
- 1.031
- 1.041

**412.** Birinci rublə müqayisədə 2-ci rübdə vergi daxilolmalarının həcmi 10%, 3-cü rübdə isə 15% artmışdırsa 2-ci rublə müqayisədə 3-cü rübdə vergidaxilolmalarının necə dəyişildiyini müəyyən edin:

- ✓ 4,5% artmış;
- 4,4% azalmış;
- 20% artmış;
- 5% azalmış;
- 4,5% azalmış

**413.** Birinci rublə müqayisədə 2-ci rübdə vergi daxilolmalarının həcmi 10% artmış, 3-cü rübdə isə 5% azalmışdırsa 2-ci rublə müqayisədə 3-cü rübdə vergidaxilolmalarının necə dəyişildiyini müəyyən edin:

- ✓ 13,6% azalmış
- 13,6% artmış;
- 5% azalmış;
- 15% artmış;
- 5% azalmış;

**414.** Sıranın səviyyələrinin cəminin 150, sıranın sayının 10 olduğunu bilərək a0 parametrini müəyyən edin.

- ✓ 15
- 140
- 160
- 0.07
- 1500

**415.** b

1. Aşağıdakı məlumatlar əsasında 2009-cu il üçün 1 % nisbi artımın mütləq qiymətini hesablayın:

| İl   | Məhsul istehsalı |
|------|------------------|
| 2004 | 12               |
| 2005 | 15               |
| 2006 | 15               |
| 2007 | 16               |
| 2008 | 19               |
| 2009 | 20               |
| 2010 | 22               |

- ✓ 0.19
- 0.5
- 0.29
- 0.85
- 1.9

416. Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:

- ✓ əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə böldükdə cari dövrün silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,
- əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə vurduqda cari dövrün silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır
- əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə böldükdə əsas və cari dövrün silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,
- silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə böldükdə cari dövrün silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır
- əsas qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyətlərini bir-birinə böldükdə əsas dövrün silsiləvi qaydada hesablanmış dinamika nisbi kəmiyyəti alınır,

417. Orta mütləq artımı həm silsiləvi mütləq artımlar, həm də sıranın son səviyyəsinin ilk səviyyədən fərqi əsasında hesabladıqda verilən variantlardan hansı doğrudur?

- nəticə olmayacaqdır,
- bir nəticə digərini inkar edəcəkdir,
- nəticələr müxtəlif olacaqdır,
- ✓ nəticələr eyni olacaqdır,
- bir nəticə digərinə səbəb olacaqdır

418. Interpolyasiya nə deməkdir?

- ✓ Dinamika sırası daxilində çatışmayan məlumatların tapılması;
- Əlaqənin sıxlığının ölçülməsi
- Proqnoz qiymətinin hesablanması;
- Dinamika sırasının əsas inkişaf meyli;
- Olan məlumatlar əsasında dinamika sırasının əvvəlində çatışmayan qiymətlərin tapılması;

419. Ekstrapolyasiya nə deməkdir?

- ✓ Proqnoz qiymətinin hesablanması;
- Əlaqənin sıxlığının ölçülməsi
- Dinamika sırası daxilində çatışmayan məlumatların tapılması;
- Dinamika sırasının əsas inkişaf meyli
- Olan məlumatlar əsasında dinamika sırasının əvvəlində çatışmayan qiymətlərin tapılması;

420. Dinamika sırasının daxilində naməlum səviyyələrinin müəyyənləşdirilməsi necə adlanır:

- Ekstrapolyasiya;

- Eksses;
- Asimetriya;
- Retropoyasiya;
- ✓ Interpolyasiya;

421. Əgər öyrənilən hadisənin sabit nisbi artımla yüksəlməsini fərz etsək, dinamika sıralarını analitik hamarlaşdırmaq üçün hansı tənlikdən istifadə etmək lazımdır;

- ✓ Parabolanın II qaydası;
- Üstlü
- Hiporbola;
- Eksponent;
- Xətti;

422. Əgər hadisənin sabit mütləq artımla yüksəlməsi imkanı varsa dinamika sırasını analitik hamarlaşdırma üçün hansı tənlikdən istifadə məqsədəuyğundur:

- Parabolanın II qaydası;
- Üstlü
- Hiporbola;
- Eksponent;
- ✓ Xətti;

423. I və II rüblərdə sənaye müəssisəsində məhsul buraxılışı və I ədədin buraxılış qiyməti verilmişdir. A məhsulu üzrə fərdi fiziki həcm indeksini hesablamalı

| Məhsul növləri | Məhsul buraxılışı, eded |        | Bir ededin buraxılış qiyməti, manat |        |
|----------------|-------------------------|--------|-------------------------------------|--------|
|                | I rüb                   | II rüb | I rüb                               | II rüb |
| A              | 50                      | 60     | 3,8                                 | 4,0    |
| B              | 40                      | 50     | 6,2                                 | 6,0    |

- 97
- 102
- 105
- ✓ 120
- 125

424. I və II rüblərdə sənaye müəssisəsində məhsul buraxılışı və I ədədin buraxılış qiyməti verilmişdir. B məhsulu üzrə fərdi fiziki həcm indeksini hesablamalı

| Məhsul növləri | Məhsul buraxılışı, eded |        | Bir ededin buraxılış qiyməti, manat |        |
|----------------|-------------------------|--------|-------------------------------------|--------|
|                | I rüb                   | II rüb | I rüb                               | II rüb |
| A              | 50                      | 60     | 3,8                                 | 4,0    |
| B              | 40                      | 50     | 6,2                                 | 6,0    |

- 105
- 120
- 102
- ✓ 125
- 97

425. I və II rüblərdə sənaye müəssisəsində məhsul buraxılışı və 1 ədədin buraxılış qiyməti verilmişdir. A məhsulu üzrə fərdi qiymət indeksini hesablamalı

| Məhsul növləri | Məhsul buraxılışı, eded |        | Bir ededin buraxılış qiyməti, manat |        |
|----------------|-------------------------|--------|-------------------------------------|--------|
|                | I rüb                   | II rüb | I rüb                               | II rüb |
| A              | 50                      | 60     | 3,8                                 | 4,0    |
| B              | 40                      | 50     | 6,2                                 | 6,0    |

- ✓ 105
- 125
- 120
- 102
- 97

426. I və II rüblərdə sənaye müəssisəsində məhsul buraxılışı və 1 ədədin buraxılış qiyməti verilmişdir. B məhsulu üzrə fərdi qiymət indeksini hesablamalı

| Məhsul növləri | Məhsul buraxılışı, eded |        | Bir ededin buraxılış qiyməti, manat |        |
|----------------|-------------------------|--------|-------------------------------------|--------|
|                | I rüb                   | II rüb | I rüb                               | II rüb |
| A              | 50                      | 60     | 3,8                                 | 4,0    |
| B              | 40                      | 50     | 6,2                                 | 6,0    |

- ✓ 97
- 102
- 105
- 120
- 125

427. Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: \_\_\_\_\_ Quruluş dəyişikliyi maya dəyəri indeksini hesablayın:

| Müəssisənin nömrəsi | Məhsulun həcmi |        | Məhsul vahidinin maya dəyəri man. |        |
|---------------------|----------------|--------|-----------------------------------|--------|
|                     | I rüb          | II rüb | I rüb                             | II rüb |
| 1                   | 500            | 620    | 80                                | 100    |
| 2                   | 1000           | 980    | 75                                | 90     |

- 1.142
- 1,104;
- 1,114;
- ✓ 1,003;
- 1,070;

428. Hesabi orta qiymət indeksində çəki rolunda çıxış edir:

- cari dövrün qiymətlərilə əsas dövründəki mal dövriyyəsi,
- hesabat dövründəki mal dövriyyəsi,

- ✓ əsas dövrün mal dövriyyəsi,
- cari dövrün qiymətlərilə hesabat dövründəki mal dövriyyəsi,
- əsas dövrün qiymətləri.

429. Harmonik orta qiymət indeksində çəki rolunda çıxış edir:

- ✓ hesabat dövründəki mal dövriyyəsi,
- cari dövrün qiymətlərilə əsas dövrdəki mal dövriyyəsi,
- əsas dövrün qiymətləri.
- cari dövrün qiymətlərilə hesabat dövründəki mal dövriyyəsi
- əsas dövrdəki mal dövriyyəsi,

430. Məhsul istehsalına məsrəf indeksi 0,87-yə, məhsulun fiziki həcmi indeksi – 1,06-ya bərabədirsə, maya dəyəri indeksi nəyə bərabərdir?

- 1.022
- 0,92;
- 1.22
- ✓ 0,82;
- 1,028;

431. u

$\bar{p}_0 = 32.2 \text{ man}$ ,  $\bar{p}_1 = 36,4 \text{ man}$  olduğunu bilərək, dəyişən tərkibli maya dəyəri indeksini hesablayın:

- 1.023
- ✓ 1.130
- 1.125
- 1.32
- 1.126

432. Aşağıda verilənlərdən doğru olanı göstərin:

$$\frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}, \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}, \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}$$

- silsiləvi qaydada qiymət indeksləri.
- ✓ sabit çəkilərlə əsas qiymət indeksləri;
- dəyişən çəkilərlə qiymət indeksləri;
- dəyişən çəkilərlə əsas qiymət indeksləri;
- dəyişən çəkilərlə silsiləvi qiymət indekslər

433. 2007-2010-cu illər üzrə xarici dövlət borcunun dəyişmə tempi aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

| İllər | Silsiləvi qaydada xarici ticarət dövriyyəsinin dəyişmə tempi |
|-------|--------------------------------------------------------------|
| 2007  | -                                                            |
| 2008  | 0.987                                                        |
| 2009  | 1.235                                                        |
| 2010  | 0.567                                                        |

Bu məlumatlara əsasən 2007-ci illə müqayisədə 2010-cu ildə xarici dövlət borcunun dəyişmə tempini hesablayın.

- dəyişməmişdir
- ✓ 30.9% azalmışdır,

- 30.9% artmışdır
- 30% azalmışdır,
- 40% artmışdır,

434. tekstil sənayesinin bir firmasının iki növ məhsulunun həcmi və qiyməti haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Məhsulun növləri | Məhsul buraxılışı, ədəd |      | Bir ədədin buraxılış qiyməti, manat |      |
|------------------|-------------------------|------|-------------------------------------|------|
|                  | fevral                  | mart | fevral                              | mart |
| A                | 2000                    | 1000 | 4.0                                 | 5.0  |
| B                | 3000                    | 2000 | 7.0                                 | 6.0  |

Bu məlumatlara əsasən hər iki növ məhsul üzrə mal dövriyyəsinin dəyişməsinə hesablayın

- ✓ 41.4% azalmışdır,
- 41% azalmışdır,
- 43.5% azalmışdır,
- 34.4% artmışdır
- dəyişməmişdir

435. Bu məlumatlara əsasən hər iki məhsul üzrə qiymətin orta hesabla dəyişməsinə hesablayın:

Şirkətin məhsul istehsalı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Məhsul növləri | 2010-cu ildə məhsul istehsalı, mln. manat | 2010-cu ildə istehsal edilmiş məhsulun həcmi, d d | 2009-cu ilə nisbətən 2010-cu məhsul vahidinin qiymətinin dəyişməsi, % |
|----------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| A              | 1500                                      | 200                                               | +50.0                                                                 |
| B              | 2000                                      | 300                                               | -20.0                                                                 |

- ✓ dəyişməmişdir,
- 2.3% artmışdır,
- 2.0% azalmışdır
- 1.2% azalmışdır,
- 2.4% azalmışdır,

436. Bu məlumatlara əsasən firmanın mal dövriyyəsinin həcmnin mütləq ifadədə dəyişməsinə hesablayın:

Firmanın iki növ məhsul istehsalı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Məhsulun növləri | Məhsul buraxılışı, ədəd |      | Bir ədədin buraxılış qiyməti, manat |      |
|------------------|-------------------------|------|-------------------------------------|------|
|                  | iyun                    | iyul | iyun                                | iyul |
| A                | 200                     | 100  | 3.0                                 | 8.0  |
| B                | 300                     | 200  | 4.0                                 | 6.0  |

- 100
- 350
- ✓ 200
- 300
- 250

437. Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir. Məhsulun ümumi fiziki həcm indeksini hesablayın:

| Məhsulun növü | İstehsala ümumi məsrəflər, min man |        | Fərdi fiziki həcm indeksləri |
|---------------|------------------------------------|--------|------------------------------|
|               | I rüb                              | II rüb |                              |
| A             | 20                                 | 23,0   | 1,1                          |
| B             | 30                                 | 32,1   | 1,2                          |

- 1,153
- 1.102
- 1.423
- 1.15
- ✓ 1.16

438. İki müəssisə haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Müəssisənin nömrəsi | Məhsulun istehsalı, ədəd |               | Məhsul vahidinin qiyməti, min man. |               |
|---------------------|--------------------------|---------------|------------------------------------|---------------|
|                     | əsas dövr                | Hesabat dövrü | əsas dövr                          | Hesabat dövrü |
| 1                   | 25                       | 55            | 5                                  | 7             |
| 2                   | 50                       | 45            | 8                                  | 9             |

Dəyişən tərkibli qiymət indeksini hesablayın:

- ✓ 1.13
- 1.20
- 1.24
- 0.86
- 0.91

439. İki müəssisə haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Müəssisənin nömrəsi | Məhsulun istehsalı, ədəd |               | Məhsul vahidinin qiyməti, min man. |               |
|---------------------|--------------------------|---------------|------------------------------------|---------------|
|                     | əsas dövr                | Hesabat dövrü | əsas dövr                          | Hesabat dövrü |
| 1                   | 25                       | 55            | 5                                  | 7             |
| 2                   | 50                       | 45            | 8                                  | 9             |

Sabit tərkibli qiymət indeksini hesablayın:

- 1.05
- ✓ 1.24
- 0.91
- 1.13
- 1.20

440. İki müəssisə haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Müəssisənin<br>nömrəsi | Məhsulun istehsalı, ədəd |               | Məhsul vahidinin qiyməti,<br>min man. |               |
|------------------------|--------------------------|---------------|---------------------------------------|---------------|
|                        | əsas dövr                | Hesabat dövrü | əsas dövr                             | Hesabat dövrü |
| 1                      | 25                       | 55            | 5                                     | 7             |
| 2                      | 50                       | 45            | 8                                     | 9             |

Quruluş dəyişməsi qiymət indeksini hesablayın.:

- 1.20
- 1.13
- 1.05
- ✓ 0.91
- 1.25

441. İki müəssisə haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir.

| Müəssisənin<br>nömrəsi | Məhsulun istehsalı, ədəd |               | Məhsul vahidinin qiyməti,<br>min man. |               |
|------------------------|--------------------------|---------------|---------------------------------------|---------------|
|                        | Əsas dövr                | Hesabat dövrü | Əsas dövr                             | Hesabat dövrü |
| 1                      | 15                       | 20            | 6                                     | 7             |
| 2                      | 125                      | 145           | 5                                     | 10            |

Quruluş dəyişilməsinin fiziki həcm indeksini hesablayın

- 0.87
- 1.13
- 1.44
- 1.17
- ✓ 1.23

442. n

Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir

| Məhsulun növü | İstehsalat ümumi məsəflər,<br>min man |        | Fərdi fiziki həcm<br>indeksləri |
|---------------|---------------------------------------|--------|---------------------------------|
|               | I rüb                                 | II rüb |                                 |
| A             | 10                                    | 13,0   | 1,1                             |
| B             | 20                                    | 22,0   | 1,2                             |

Məhsulun ümumi fiziki həcm indeksini hesablayın:

- 1.12
- ✓ 1.16
- 1.14
- 1.15
- 1.13

443. Əsas dövrlə müqayisədə cari dövrdə firmanın mal dövriyyəsinin 5% azaldığını, əsas dövrdə satışın həcmnin 6 mln. manat olduğunu bilərək firmanın cari dövrdə satışının həcmi hesablayın:

- ✓ 5.7
- 4.2160
  - 5.0
  - 42252
  - 42221

444. Şəhərin iki mağazasında süd satışının dinamikası aşağıdakı göstəricilərlə xarakterizə olunur: Quruluş dəyişikliyi qiymət indeksini hesablayın:

| Mağazaların<br>№-si | Aprel      |              | Avqust     |              |
|---------------------|------------|--------------|------------|--------------|
|                     | Miqdarı, l | l-in qiyməti | Miqdarı, l | l-in qiyməti |
| 1                   | 200        | 2,0          | 180        | 2,5          |
| 2                   | 190        | 3,0          | 200        | 3,0          |

- ✓ 101,6%;
- 107
  - 97%;
  - 93%;
  - 108%;

445. Əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə qiymətlər 15% yüksələr, satılmış məhsulun həcmi 5% azalarsa, əmtəə dövriyyəsi necə dəyişər?

- 15% azalar;
  - dəyişməz.
- ✓ 9% artar;
- 10% azalar;
  - 10% artar;

446. Sabit tərkibli indeks 1,18-ə, quruluş dəyişikliyi indeksi 1,07-yə bərabər olarsa, dəyişən tərkibli indeksi hesablayın.

- ✓ 1.26
- 10959
  - 4.2
  - 42156
  - 42370

447. Hesabat dövründə məhsul buraxılışının həcmnin 1,2 dəfə, işçilərin sayının 12% yüksəlməsini bilərək, əmək məhsuldarlığının dəyişməsinə hesablayın:

- ✓ 1.071
- 1.079
  - 0.073
  - 0.087
  - 1.081

448. y/

Məhsul buraxılışı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir :

| İllər | Məhsulun<br>həcmi |
|-------|-------------------|
| 2005  | 100               |
| 2006  | 150               |
| 2007  | 170               |
| 2008  | 180               |
| 2009  | 200               |

2009 – cu il üçün silsiləvi indeksi hesablayın :

- 1.23
- 1.17
- ✓ 1.11
- 1.2
- 1.3

449. Laspeyres indeksi 104,2-ə ,Paşe indeksi isə 106,3 - ə bərabər olduğu halda Fişer indeksini hesablayın :

- 113.5
- 117.77
- ✓ 105.24
- 107.15
- 107.7

450. h/

Aylar üzrə yağıntının miqdarı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir:

| Aylar | Yağıntının<br>miqdarı |
|-------|-----------------------|
| Aprəl | 1000                  |
| May   | 500                   |
| İyun  | 300                   |
| İyul  | 100                   |

İyun üçün silsiləvi indeksi hesablayın :

- 15 %
- 40 %
- 30 %
- 50 %
- ✓ 60 %

451. j.

Aylar üzrə yağıntının miqdarı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir:

| Aylar | Yağıntının<br>miqdarı |
|-------|-----------------------|
| Aprel | 1000                  |
| May   | 500                   |
| İyun  | 300                   |
| İyul  | 100                   |

May üçün silsiləvi indeksi hesablayın :

- 40 %
- 15 %
- ✓ 50 %
- 30 %
- 10 %

452. Əmtənin qiyməti ilin əvvəlində 25% artmış, ilin sonunda isə 20% aşağı enmişdir.İlin əvvəli ilə müqayisədə ilin sonunda əmtənin qiymət indeksini müəyyən edin:

- ✓ 100% təşkil etmişdir;
- 1, 5 dəfə dəyişmişdir
- 5% təşkil etmişdir;
- 125% təşkil etmişdir;
- 120% təşkil etmişdir;

453. Əmtənin qiyməti ilin əvvəlində 10% artmış, ilin sonunda isə 25% aşağı enmişdir.İlin əvvəli ilə müqayisədə ilin sonunda əmtənin qiyməti necə dəyişilmişdir:

- ✓ 17,5% azalmış;
- 1, 5 dəfə dəyişmişdir;
- 15% artmış;
- 15% azalmış;
- 17,5% artmış;

454. Ötən illə müqayisədə əmtəə dövriyyəsinin dəyərinin həcmi 20% atmış, fiziki həcmi isə 25% azalmışdırsa, qiymətlər necə dəyişilmişdir:

- 45% artmış;
- 1,25 dəyişmişdir;
- ✓ 60% artmış;
- 60% azalmış
- 5% azalmış;

455. Dəyişən tərkibli qiymət indeksi 2 % azalmış, sabit tərkibli qiymət indeksi 5 % artmışdırsa, quruluşun dəyişilməsi indeksini hesablayın (0,1 dəqiqliyi ilə).

- 4 % azalar;
- 7 % artar;
- 3 % artar
- 3 % artar;
- ✓ 7 % azalar;

456. Dəyişən tərkibli indeks 0,85-ə, quruluş dəyişikliyi indeksi 1,05-ə bərabər olarsa, sabit tərkibli indeksi hesablayın

- 0.65
- 45658
- ✓ 0.81
- 0.89

- 44197

457. .Firmanın mal dövriyyəsinin 20% artdığını, əsas dövrdəki mal dövriyyəsinin həcmnin 80 mln. manat olduğunu bilərək, cari dövrdəki mal dövriyyəsinin həcmi hesablayın:

- ✓ 96 mln. manat,
- 91 mlnş manat.
- 98 mln. manat
- 92 mln manat,
- 80 mln manat,

458. Əsas dövrlə müqayisədə cari dövrdə firmanın mal dövriyyəsinin 20% azaldığını, cari dövrdə satışın həcmnin 8 mln. manat olduğunu bilərək firmanın əsas dövrdə satışının həcmi hesablayın:

- ✓ 10
- 42255
- 42256
- 12
- 11

459. Uzunmüddət istehlak əşyalarının satışı haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: \_\_\_\_\_ Bu məlumatlar əsasında Laspeyres qaydası ilə qiymət indeksini hesablayın:

| Əmtələr | Faktiki qiymətlərdə əmtəə satılmışdır, min man |               | Əsas d?vrə nisbətən qiymətlərin dəyişməsi |
|---------|------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------|
|         | Əsas d?vr                                      | Hesabat d?vrü |                                           |
| A       | 25                                             | 33            | 1,10                                      |
| B       | 35                                             | 48            | 1,20                                      |

- 1,20;
- 1.11
- 1,250;
- ✓ 1,158;
- 1,15;

460. İstehsal məsrəflərinin əsas dövrlə müqayisədə hesabat dövründə 12% yüksəlməsi, məhsulun maya dəyərini isə 20% aşağı düşməsi nəticəsində məhsul vahidinin fiziki həcmi necə dəyişər?

- ✓ 40% artar;
- 8% artar
- 78% azalar;
- 90% azalar;
- 8 % azalar;

461. İki müəssisə üzrə eyni növlü məhsulun istehsalı üzrə aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: \_\_\_\_\_ Dəyişən tərkibli maya dəyəri indeksini hesablayın:

| Müəssisənin №-si | Məhsulun həcmi, ədəd |        | Məhsul vahidinin maya dəyəri, man |        |
|------------------|----------------------|--------|-----------------------------------|--------|
|                  | I rüb                | II rüb | I rüb                             | II rüb |
| 1                | 500                  | 620    | 80                                | 100    |
| 2                | 1000                 | 980    | 75                                | 90     |

- 1.015
- 1,075;
- ✓ 1,224;
- 1,500;
- 1,228;

462. Hesabat dövründə bir neçə növ məhsul istehsalına faktiki məsrəflər və bu məhsulun maya dəyərinin fərdi indeksləri haqqında məlumat verildikdə məhsulun maya dəyərinin orta dəyişməsinə müəyyənləşdirmək üçün hansı indekslərdən istifadə etmək lazımdır:

- Hesabi orta
- ✓ Harmonik orta;
- Sabit tərkibli;
- Dəyişən tərkibli;
- Aqreqat;

463. Hesabat dövründə əsas dövrlə müqayisədə məhsulun fiziki həcmnin 25% yüksəlməsi məhsul vahidinin maya dəyərinin 20% aşağı düşməsi halında məhsul istehsalına ümumi məsrəflər necə dəyişər:

- 25% azalar;
- 5 % yüksələr;
- 20% azalar;
- 25% yüksələr;
- ✓ Dəyişməz

464. Hesabat dövründə əsas dövrlə müqayisədə əmtəənin qiymətinin 10% yüksəltdiyin satılmış əmtəələrin quruluşunun isə bu dövr ərzində dəyişmədiyi bilərək orta qiymət indeksinin nəyə bərabər olduğunu tapın:

- 1,2;
- ✓ 1,1;
- 1,0;
- 1.5
- 0,9;

465. Aşağıdakı məlumatlar əsasında sabit tərkibli maya dəyəri indeksini hesablayın:

| Müəssisənin №-si | Məhsulun həcmi, ədəd |        | Məhsul vahidinin maya dəyəri, man |        |
|------------------|----------------------|--------|-----------------------------------|--------|
|                  | I rüb                | II rüb | I rüb                             | II rüb |
| 1                | 500                  | 620    | 80                                | 100    |
| 2                | 1000                 | 980    | 75                                | 90     |

- 1,224;
- 1,075;
- ✓ 1,220;
- 1,500;
- 1.015

466. Əsas dövrün faktiki əmtəə dövriyyəsi və bir neçə növ əmtəənin satışının fiziki həcmnin fərdi indeksləri haqqında məlumatların olduğu halda məhsulun fiziki həcmnin ümumi dəyişməsinə müəyyənləşdirmək üçün hansı indeksdən istifadə etmək lazımdır:

- Sabit tərkibli
- ✓ Orta hesabi;
- Orta harmonik;
- Aqreqat;
- Dəyişən tərkibli;

467. Əgər dəyişən tərkibli indeks 1,26-ya, quruluş dəyişmələri indeksi isə 1,05-ə bərabədirsə, sabit tərkibli indeks nəyə bərabərdir:

- 1,25;
- ✓ 1,2;
- 0,95;
- 1,32;
- 1.05

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 468. | Mal (əmtəə) dövriyyəsi indeksi 123,3-ə, qiymət indeksi 100,4-ə bərabərdir. Fiziki həcm indeksini hesablamalı.                                                                                                                                                                                                                                                           |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>100.4</li> <li>✓ 122.8</li> <li>97.8</li> <li>123.8</li> <li>105.6</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 469. | Fiziki həcm indeksi 122,8-ə, mal (əmtəə) dövriyyəsi indeksi 123,3-ə bərabərdir. Qiymət indeksini hesablamalı.                                                                                                                                                                                                                                                           |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>120.8</li> <li>✓ 100.4</li> <li>123.3</li> <li>97.8</li> <li>105.6</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 470. | 2012 - ci ilə nisbətən 2013-cü ildə firmanın istehsal etdiyi məhsulun həcmnin 20% artdığını, əmək məhsuldarlığının 20% azaldığını bilərək, işçilərin sayının dəyişməsini hesablayın                                                                                                                                                                                     |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>dəyişməz</li> <li>✓ 50% artar</li> <li>50% azalar</li> <li>25% artar</li> <li>25% azalar</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                              |
| 471. | Cari ilin II rübündə ticarət müəssisəsində A növ məhsul satışının həcmi 300 min manat, B növ məhsulun satışının həcmi isə 200 min manat olmuşdur. Həmin ilin II rübə nisbətən III rübündə satılmış məhsul vahidinin qiyməti A növ məhsul üzrə 2% artmış, B növ məhsul üzrə isə 2% aşağı düşmüşdür. Hər iki növ məhsul üzrə qiymətin orta hesabla dəyişməsini hesablayın |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ 1.004</li> <li>14611</li> <li>1.005</li> <li>1.014</li> <li>42095</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 472. | Hesabi orta qiymət indeksində indeksləşən kəmiyyət rolunda çıxış edir:                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>əsas dövrün qiyməti,</li> <li>cari dövrün qiyməti,</li> <li>hesabat dövründəki mal dövriyyəsi,</li> <li>✓ fərdi qiymət indeksi</li> <li>əsas dövrün mal dövriyyəsi.</li> </ul>                                                                                                                                                   |
| 473. | Ticarət nöqtəsi bir adda əmtəə satır. Natural ifadədə satılmış məhsulun dinamikası öyrənilir. Bunun üçün qurulan indeks necə adlanır?                                                                                                                                                                                                                                   |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Fərdi;</li> <li>Ümumi;</li> <li>Keyfiyyət göstəricisi indeksi;</li> <li>Həcm göstəricisi indeksi</li> <li>Qruplu;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                   |
| 474. | Məhsulun maya dəyəri hesabat dövründə əsas dövrlə müqayisədə 10% yüksəlsə, istehsal olunan məhsulun həcmi 7% azalarsa, istehsala məsrəf indeksi bərabər olar:                                                                                                                                                                                                           |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ 1.023</li> <li>1.032</li> <li>1.032</li> <li>1.187</li> <li>1.012</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 475. | Məhsul istehsalına məsrəf indeksi 1,033-ə, məhsulun fiziki həcmi indeksi – 1,005-ə bərabədirsə, maya dəyəri indeksi nəyə bərabərdir?                                                                                                                                                                                                                                    |

- ✓ 1,028;
- 0,968;
- 1,038;
- 1.022
- 0,973;

476. İndekslər təsnifatlaşdırılır:

- ✓ qurulma formalarına görə;
- ölçü vahidlərinə görə;
- müqayisə bazasına görə
- sürətlərinə görə
- çəkirlərinin növlərinə görə;

477. Hesabat dövründə ticarət dövriyyəi əsas dövrlə müqayisədə 10% artmış, qiymətlər bu dövrdə 22% yüksəlmişdir. Satılmış məhsulun həcmi necə dəyişmişdir?

- 0,8;
- 1,00;
- 1.01
- ✓ 0,9;
- 1,05;

478. Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: \_\_\_\_\_ Sabit tərkibli maya dəyəri indeksini hesablayın:

| Müəssisənin<br>nömrəsi | Məhsulun həcmi |        | Məhsul vahidinin<br>maya dəyəri man. |        |
|------------------------|----------------|--------|--------------------------------------|--------|
|                        | I rüb          | II rüb | I rüb                                | II rüb |
| 1                      | 500            | 620    | 80                                   | 100    |
| 2                      | 1000           | 980    | 75                                   | 90     |

- ✓ 1,220;
- 1,124;
- 1,122;
- 1.075
- 1,450;

479. Əsas dövrlə müqayisədə hesabat dövründə qiymətlər 10% yüksələr, satılmış əmtənin həcmi 20% azalarsa, mal dövriyyəsi:

- ✓ 12% azalar
- 12% artar
- 18% azalar
- 10% artar
- 8% azalar

480. Əgər məhsulun qiyməti 20% artmış, istehsal olunmuş məhsulun həcmi 20% azalmışsa, əsas dövrlə müqayisədə hesabat dövründə istehsal olunmuş məhsulun dəyəri necə dəyişər?

- ✓ 96,0 %;
- 102%;
- 97%;
- 1.01
- 100%;

481. Əgər məhsulun fiziki həcmi 20% azalmış, məhsulun dəyəri isə 15% yüksəlmişsə, qiymət indeksi nəyə bərabərdir?

- ✓ 144%;

- 92%;
  - 78%;
  - 1
  - 70%;
- 482.** Əgər faktiki qiymətlərdə məhsulun dəyəri 10% yüksəlmiş, qiymət indeksi 120% təşkil etmişsə, məhsulun fiziki həcm indeksi nəyə bərabər olar?
- ✓ 92%;
  - 132%;
  - 112%;
  - 1.01
  - 109%;
- 483.** .Əgər məhsulun fiziki həcmi 5 % azalmış, məhsulun dəyəri isə 9 % yüksəlmişsə, qiymət indeksi nəyə bərabərdir?
- ✓ 1.15
  - .87
  - 67%;
  - 1.12
  - 75%;
- 484.** Əsas dövrlə müqayisədə hesabat dövründə qiymətlər 15 % yüksələr, satılmış əmtəənin həcmi 5% azalarsa, mal dövriyyəsi:
- ✓ 9 % artar
  - 15% azalar
  - 10% artar
  - 20% artar
  - 5% azalar
- 485.** Əgər dəyişən tərkibli indeks 112 % sabit tərkibli indeks 95 %-ə bərabər olarsa quruluş dəyişmələri indeksi nəyə bərabərdir?
- ✓ 1.18
  - .85
  - 1.32
  - 1.23
  - 1.06
- 486.** Hesabat dövründə məhsul buraxılışının həcmi 1,4 dəfə, işçilərin sayının 5% yüksəlməsini bilərək, əmək məhsuldarlığının dəyişməsini hesablayın:
- ✓ 33,3%;
  - 17,1%;
  - 15,6%;
  - .4
  - 22,1%;
- 487.** Məhsulun fiziki həcmi 10% azalmış, məhsulun dəyəri isə 20% yüksəlmişsə, qiymət indeksi necə dəyişər?
- ✓ 133 %;
  - 92 %;
  - 120 %;
  - 1.15
  - 70 %;
- 488.** Verilən variantlardan düzgün olanını göstərin:
- ✓ sabit tərkibli indeks indeksləşdirilən kəmiyyətin dəyişməsinin təsirini xarakterizə edir,
  - sabit tərkibli indeks indeksləşdirilən kəmiyyətin ölçü vahidini ifadə edir
  - sabit tərkibli indeks heç bir amilin təsirini göstərmir,

- sabit tərkibli indeks quruluş tərkibli indeksin alt göstəricisidir.
- sabit tərkibli indeks quruluş amilinin təsirini xarakterizə edir

**489.** Hansı indeks indeksləşdirilən əlamətin dəyişməsinə müəyyən etməyə imkan verir?

- ✓ sabit tərkibli indeks,
- dəyişən tərkibli indeks,
- dəyişən və quruluş tərkibli indeks,
- quruluş tərkibli indeks.
- sabit və quruluş tərkibli indeks,

**490.** Firmanın mal dövriyyəsinin 20% azaldığını, hesabat dövründəki mal dövriyyəsinin həcmnin 100 mln. manat olduğunu bilərək, əsas dövrdəki mal dövriyyəsinin həcmi hesablayın:

- 112 mln manat,
- 120 mln manat,
- ✓ 125 mln. manat,
- 210 mlnş manat.
- 80 mln. manat,

**491.** Dəyişən tərkibli fiziki həcm indeksinə hansı amillər təsir göstərir?

- istehsal edilmiş məhsulun miqdarının və qiymətin quruluşunun dəyişməməsi,
- ✓ istehsal edilmiş məhsulun miqdarının və qiymətin quruluşunun dəyişməsi,
- istehsal edilmiş məhsulun miqdarının və tələbin quruluşunun dəyişməsi,
- istehsal edilmiş məhsulun miqdarının və təklifin quruluşunun dəyişməsi.
- istehsal edilmiş məhsulun miqdarının və məsrəfinin quruluşunun dəyişməsi,

**492.** Dəyişən tərkibli indeks 118%-ə quruluş dəyişikliyində 107 % -ə bərabər olarsa, sabit tərkibli indeksi hesablayın.

- ✓ 110;
- 119.
- 117;
- 111;
- 115;

**493.** Avtonəqliyyat müəssisəsi üzrə yüklərin daşınması haqqında aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: \_\_\_\_\_ Bu məlumatlara əsasən yük daşımaların orta aylıq artım sürətlərini hesablayın:

|                        | Yanvar | Fevral | Mart | Aprəl |
|------------------------|--------|--------|------|-------|
| Daşınmış yük, mln. man | 35     | 40     | 42   | 50    |

- ✓ 112,6 %;
- 115 %;
- 119 %.
- 117,5 %;
- 127 %;

**494.** A əmtəəsinin qiyməti 20% azalmışdır. Əgər satışdan əldə olunan pul vəsaiti əvvəlki kimi qalarsa, satılmış əmtəənin miqdarının dəyişməsi neçə faiz təşkil edir:

- ✓ 25% artar;
- 25 % azalar;
- 20 % azalar;
- 20% artar;
- Dəyişməz;

**495.** Əmtəə dövriyyəsinin fiziki həcm indeksini qurmaq üçün satılmış məhsulun miqdarına hansı çəkini əlavə etmək lazımdır?

- Əmək tutumunu;
- Əmək məhsuldarlığını;
- ✓ Əmtənin qiymətini;
- Maya dəyərini;
- İşçilərin sayını;

496. Əgər dəyişən tərkibli indeks – 128% sabit tərkibli indeks – 105%-ə bərabər olarsa quruluş dəyişmələri indeksi nəyə bərabərdir?

- 1.34
- 1.2
- ✓ 1.22
- 1.08
- 1.1

497. e

$$I_p = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum q_1} : \frac{\sum p_0 q_0}{\sum q_0} \text{ ifadəsi nəyin düsturudur?}$$

- Sabit tərkibli indeksin;
- Dəyər indeksinin;
- ✓ Dəyişən tərkibli indeksin.
- Aqreqat qiymət indeksinin;
- Quruluş dəyişmələri indeksinin;

498. w

$$I_p = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum \frac{1}{i_p} p_1 q_1} \text{ indeksini qurmaq üçün hansı formadan istifadə olunur:}$$

- ✓ Harmonik;
- Fərdi
- Həndəsi;
- Hesabi;
- Aqreqat;

499. Indeksini qurmaq üçün hansı formadan istifadə olunur?

$$I_p = \frac{\sum i_q q_0 p_0}{\sum q_0 p_0}$$

- ✓ Hesabi;
- Fərdi
- Harmonik;
- Həndəsi;
- Aqreqat;

500. q

$I_p = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}$  indeksini qurmaq üçün hansı formadan istifadə olunur:

- Harmonik;
- Həndəsi;
- Hesabi;
- ✓ Aqreqat;
- Fərdi